

רע"א 12345-07-26

בבית המשפט העליון
בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים
תאריך חתימה: 1.9.2026

בעניין:

פלוני

ע"י ב"כ עופרי בשן ו/או איתי ברנשטיין
מהפקולטה למשפטים באוני' חיפה
שדרות אבא חושי 199, הר הכרמל, חיפה 3103301
טל': 04-8249429 ; פקס': 04-8249398
דוא"ל: clinics@law.haifa.ac.il

המערער

- נ ג ד -

חבר כנסת אלמוני

ע"י ב"כ הדר קורנהאוזר ו/או נתנאל פור
מהפקולטה למשפטים באוני' חיפה
שדרות אבא חושי 199, הר הכרמל, חיפה 3103301
טל': 04-8249429 ; פקס': 04-8249398
דוא"ל: clinics@law.haifa.ac.il

המשיב

כתב תשובה לערעור

בפני כב' השופטים ע' ברון ; א' ינון ; ו- א' שנהר

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד ולרשות שניתנה למשיב מתכבד להגיש את תשובתו לערעור שבכותרת.

המשיב יטען שדין הערעור להידחות תוך חיובו של המערער בהוצאות משפט ושכר טרחת עורך דין בגין הגשתו.

א. פתח דבר

1. ערעור זה עניינו ניסיון לסווג את תביעתו של חבר הכנסת המשיב כ"תביעת השתקה", ובכך לשלול ממנו את יומו בבית המשפט עקב פרסום לשון הרע נגדו, על ידי המערער. עוד מבקש המערער לשלול את החסינות המהותית הנתונה למשיב בהיותו חבר כנסת.
2. הערעור שבנדון נוגע לתפקידו המכריע של בית המשפט בקרב הבלימה מפני השלכותיה ההרסניות של מגפת תיאוריות הקונספירציה המתפשטת. משרתי ציבור מקצועיים, המקדישים את חייהם למען הכלל, מותקפים בשיטתיות ומוצאים עצמם במוקד מתקפות מצד מאמינים בתיאוריות קונספירציה המופצות בפלטפורמות שונות ומגוונות ושוטפות את התודעה הציבורית. כל זאת תחת מסווה האנונימיות ברשתות החברתיות. שחיקת האמון הציבורי ברשויות המדינה והרחקתם של משרתי ציבור איכותיים וראויים משדרת השירות הציבורי, הן רק חלק מהכאוס וההרס הרב אשר נגרמים כתוצאה מאותן תיאוריות קונספירציה ואלו המפיצים אותן.
3. השאלה העומדת במוקד ההליך דנן היא אפוא האם ניתן להתיר לבריוני מקלדת אנונימיים לחתור תחת הלגיטימיות של מוסדות המדינה ומשרתי הציבור, ולהרתיע אותם מלמלא את תפקידם באמצעות מתקפות והאשמות שווא המכפישות את שמם. המשיב סבור שיש להשיב לשאלה זו

בשליה, וכי על בית המשפט להתייבב כחומת הגנה בקרב הבלימה אל מול מגפת תיאוריות הקונספירציה ההרסנית.

ב. הרקע העיוני והתשתית הנורמטיבית לערעור

4. טרם שניכנס לעובי הקורה, ולשם הבנת מלוא הרקע לערעור, מן הראוי להקדיש מספר מילים למגמות ולתופעות החברתיות העומדות במוקד ההליכים דנן.
5. בשנים האחרונות, תיאוריות קונספירציה (המוכרות גם כ"תיאוריות קשר") מופצות באופן הולך וגובר והפכו זה מכבר למאפיין מרכזי של השיח הציבורי.¹ עליית קרנן של תיאוריות הקונספירציה בשנים האחרונות קשורה בטבורה לערעור הסדר החברתי ולעליית הפופוליזם, והן מהוות נדבך מרכזי במתקפה נרחבת ושיטתית נגד מוסדותיה וערכיה של הדמוקרטיה הליברלית.² מדובר בתופעה גלובלית, שלמרבית הצער פקדה גם את מדינת ישראל, והפכה למכת מדינה של ממש.³
6. ככלל, תיאוריות קונספירציה מנסות לספק הסברים כוללניים ופשטניים במענה לשאלות כבדות משקל. תיאוריות אלה מנסות לנצל את הכמיהה האנושית לביטחון ויציבות, ומתיימרות לייצר סדר בכאוס. אשליה של "פיקחון" אל מול מציאות הנטענת להיות שקרית ומרמה. בבסיסן של רוב תיאוריות הקונספירציה עומדת קבוצה אליטיסטית מתוך הממסד הכלכלי והשלטוני אשר פועלת בדרכים נסתרות כדי לקדם אינטרסים אישיים שאינם מתיישבים עם האינטרס הציבורי הרחב, תוך נכונות לפגוע במי שאינם חברים בקנוניה.
7. נרטיבים מסוג זה מגבירים חשדנות ומערערים את האמון הציבורי במוסדות השלטון.⁴ הסיבה לכך היא שבכדי לקיים חברה דמוקרטית מתפקדת, השלטון חייב להיות בעל לגיטימציה ציבורית בסיסית. תיאוריות קונספירציה חותרות תחת הלגיטימציה הבסיסית ביותר של השלטון והאורגנים השונים שלו, ובכך מערערות את השלטון הדמוקרטי שבבסיסו. מדובר באיום ישיר על תפיסת הסמכות השלטונית ושחיקתה באמצעות דיסאינפורמציה. כפועל יוצא מכך, אנשים רבים מפתחים ניכור וסלידה מעובדי ציבור האמונים על השירות הציבורי ומערכות השלטון הדמוקרטיות.
8. תיאוריות קונספירציה היו קיימות במובן זה או אחר משחר ההיסטוריה. עם זאת, מעולם לא הייתה להן אחיזה ולגיטימציה ציבורית כה רחבות. ניתן להצביע על שורה של גורמים שהביאו לעלייה בפופולריות של תיאוריות קונספירציה בשנים האחרונות, אך נראה שהמשמעותי ביותר מבין אותם גורמים הוא הרשתות החברתיות.
9. הרשתות החברתיות לא רק שהפכו את תיאוריות הקשר לזמינות ונגישות יותר מתמיד אלא גם מקדמות באופן אקטיבי את הפצתן.⁵ הסיבה לכך היא שהמודל הכלכלי שעל בסיסו פועלות הרשתות החברתיות מבוסס על תשומת הלב של המשתמשים (מה שזכה לכינוי "כלכלת הקשב"). האלגוריתמים אשר מנהלים את הרשתות החברתיות, נבנו כדי לתמרץ פרסומים שיש בכוחם ללכוד

¹ Daniel Stockemem and Jean -Nicolas Bordeleau, *Conspiracy theories and their believers in an era of misinformation*, HARVARD KENNEDY SCHOOL (12.12.2024).

² אן אפלכאום "משתלטים על הנרטיב" **העין השביעית** (11.9.2025).

³ אופיר חובב "שנת 2024 תיזכר כשנת הקונספירציות" **הארץ** (26.12.2024).

⁴ רוני לינדר "אחד מכל חמישה ישראלים סבור: הקורונה היא קונספירציה של ממשלות וחברות תרופות" **איגוד רופאי בריאות הציבור בישראל** (3.8.2021).

⁵ אדיר ינקו "מחקר חדש חושף: כך השתלטו מכחישי הקורונה על הרשתות החברתיות" **ynet** (12.2.21); תהילה שוורץ אלטשולר "קבוצות הפייסבוק הן קרקע פוריה לתיאוריות קונספירציה" **המכון הישראלי לדמוקרטיה** (4.2.2021); אורן פרסיקו "מחקר: תקשורת לא ממוסדת, בפרט ווטסאפ וטלגרם, מגבירה את האמונה בקונספירציה" **העין השביעית** (17.12.2023); Soroush Vosoughi, Deb Roy and Sinan Aral, *The spread of true and false news online*, SCIENCE (09.05.2018); David A. Broniatowski, Amelia M. Jamison, SiHua Qi, Lulwah AlKulaib, Tao Chen, Adrian Benton, Sandra C. Quinn and Mark Dredze, *Weaponized Health Communication: Twitter Bots and Russian Trolls Amplify the Vaccine Debate*, AJP (12.09.2018).

את הקשב האנושי המוגבל על מנת להשאיר את המשתמשים כמה שיותר זמן בתוך הרשת ולהגדיל את חשיפתם לתוכן פרסומי. כתוצאה מכך, הרשתות החברתיות מעודדות משתמשים לפרסם תכנים קיצוניים ופופוליסטיים שמושכים תשומת לב ומעוררים שיח ותגובות. הרשתות מתגמלות פרסום תכנים כאמור ב"טראפיק", כלומר בתזרים חיוביים ("לייקים"), תגובות ושיתופים. מסיבה זו, ככל שתוכן מסוים קיצוני, מופרך ואלים יותר, כך האלגוריתם מגביר את החשיפה אליו ליותר משתמשים.⁶

10. כתוצאה מכך, בעידן הרשתות החברתיות תיאור המציאות הפופוליסטי והמבדר ביותר הוא זה שזוכה לאור הזרקורים, וככל שהתיאור קיצוני יותר כך הוא זוכה למקום גדול יותר בתודעה הציבורית. כאמור, תיאוריות קונספירציה מצטיינות בפופוליותם זול, וכתוצאה מכך זוכות בימינו למקום הולך וגובר בתודעה הציבורית, ואט אט, בהיעדר בלימה, זולגות אל כל תחומי החיים.⁷

11. מאפיין נוסף של הרשתות החברתיות שתורם להקצנת השיח הוא יצירת "תיבות תהודה" הם האלגוריתמים שמפעילים את הרשתות מגבירים את חשיפת המשתמשים למי שמחזיקים בעמדות שתואמות לתפיסת עולמם. אותם אלגוריתמים מתעלים את המשתמשים להיחשף בעיקר לתכנים המאשררים את עמדותיהם, ומנגד מרחיק מהם פרסומים שאינם תואמים לתפיסת עולמם או מאתגרים אותה. בדרך זו האלגוריתמים דוחפים את המשתמשים בכיוון אידיאולוגי אחד בלבד ומעודדים הקצנה.

12. עידוד המשתמשים ברשתות החברתיות לפרסם ולצרוך תכנים קיצוניים ולהיסגר בתוך "בועות מידע" ו"תיבות תהודה" שרק מחזקות את אמונותיהם הקיימות ומקצינות אותן יוצר מציאות כאוטית ומסוכנת שבה אין היררכיה בין מקורות מידע שונים בהתאם לאמינות התוכן. מציאות זו מלבה קיטוב, מגבירה את גובה הלהבות, ומטפחת שיח אורווליאני. השלכותיה של מציאות זו על החברה והמדינה הן רחבות היקף והרסניות, והיא מתרגמת לתופעות חברתיות מסוכנות והתנהגות אנטי סוציאלית מחוץ למרחב המקוון, החל מסירוב התחסנות המוני עקב דיסאינפורמציה אשר משפיע באופן ישיר על בריאות הציבור ופוגע בחיי אדם, וכלה בערעור הלגיטימציה של מוסדות המדינה שסופו איום על המשך קיומו של השלטון הדמוקרטי.⁸

⁶ אופיר חובב "שנת 2024 תיזכר כשנת הקונספירציות" הארץ (26.12.2024); Giulio Corsi, *Evaluating Twitter's algorithmic amplification of low-credibility content: an observational study*, EPJ Data Science (07.03.2024); Matteo Cinelli, Gianmarco De Francisci Morales, Alessandro Galeazzi and Michele Starnini, *The echo chamber effect on social media*, Proc. Natl. Acad. Sci. U.S.A. 1 (23.02.2021); Sandra González-Bailón, David Lazer, Pablo Barberá, Meiqing Zhang and Joshua A. Tucker, *Asymmetric ideological segregation in exposure to political news on Facebook*, Science (27.07.2023).

⁷ Jan-Willem van Prooijen, Joline Ligthart, Sabine Rosema and Yang Xu, *The entertainment value of conspiracy theories*, BRITISH JOURNAL OF PSYCHOLOGY (14.7.2021); Manoel Horta Ribeiro, Raphael Ottoni, Robert West, Virgílio A. F. Almeida and Wagner Meira, *Auditing radicalization pathways on YouTube*, Association for Computing Machinery (27.01.2020).

⁸ יוחנן פלסנר "שלטון הספק: כך נשחק האמון ומתרסקת הדמוקרטיה המכון הישראלי לדמוקרטיה Steven Lloyd Wilson and Charles Wiysonge, *Social media and vaccine hesitancy*, BMJ (25.03.2025) GLOBAL HEALTH (23.10.2020); Konstantinos Tsamakis, Dimitrios Tsipstios, Brendon Stubbs and Ruimin Ma, *Summarising data and factors associated with COVID-19 related conspiracy theories in the first year of the pandemic: a systematic review and narrative synthesis*, BMC Psychology (November 2022); Neil F. Johnson, Nicolas Velásquez, Nicholas Johnson Restrepo, Rhys Leahy, Nicholas Gabriel, Sara El Oud, Minzhang Zheng, Pedro Manrique, Stefan Wuchty and Yonatan Lupu, *The online competition between pro- and anti-vaccination views*, Nature (13.05.2020); Daniel Allington, Bobby Duffy, Simon Wessely, Nayana Dhavan and James Rubin, *Health-protective behaviour, social media usage and conspiracy belief during the COVID-19 public health emergency*, Cambridge University Press (09.06.2020); Daniel Jolley and Karen M. Douglas, *The Effects of Anti-Vaccine Conspiracy Theories on Vaccination Intentions*, PLOS One (20.02.2014); Daniel Stockemer, *How conspiracy theories threaten modern democracies*, uOttawa (15.01.25); Emma F. Thomas, Alexander O'Donnell, Danny Osborne, Lucy Bird, Lisette Yip, Eliana Buonaiuto, Morgana Lizzio-Wilson, Linda Skitka and Michael Wenzel, *Conspiracy beliefs and democratic backsliding: Longitudinal effects of election conspiracy beliefs on criticism of*

13. גורם נוסף שתורם להרעלת התודעה הציבורית באמצעות תיאוריות קונספירציה בשנים האחרונות הוא עליית הפופוליזם והקיטוב הפוליטי. למרבה הצער, חלקים נרחבים במערכת הפוליטית גילו שהפצת תיאוריות קונספירציה מקדמת את מטרותיהם והקימו מערכים תקשורתיים וכלכליים התורמים ליצירתן ולהפצתן של תיאוריות אלו. מסיבה זו, הפרט שמחולל ומפיץ תיאוריות קונספירציה, אינו לבד במערכה וזוכה לגיבוי ולתמיכה משורה של גורמים בעלי כוח והשפעה כגון: פוליטיקאים ואנשי ציבור; גופי תקשורת; קבוצות מאורגנות היטב ברשתות החברתיות; חברות פרסום ושיווק הנוטלות חלק בהפצת דיסאינפורמציה (לרוב מאופורטוניזם ואינטרסים כלכליים); מנהלי קמפיילים פוליטיים.⁹ כל אותם גורמים מהדהדים ומחזקים את המסרים הקונספירטיביים והעובדות השקריות המופצים על ידי אנשים פרטיים ונותנים להם תוקף.
14. השילוב בין הרשתות החברתיות ועליית הפופוליזם יצר מצב חסר תקדים בו אחוז משמעותי מאוד מהאוכלוסייה כבר אינו מסוגל להבחין בין בדיה לאמת וחי במציאות מדומה שמנותקת לחלוטין מהעובדות וההיגיון הבריא. תופעה זו מציבה איום ממשי על המשטר הדמוקרטי והסדר החברתי במדינת ישראל.
15. לבית המשפט תפקיד מכריע בעצירת התפשטות מגפת תיאוריות הקונספירציה ובהתמודדות עם השלכותיה. דא עקא שעולם המשפט מדדה בעצלתיים אחר השינויים הטכנולוגיים והחברתיים האדירים שתוארו לעיל, והפסיקה והחקיקה אינם מדביקים קצב התפשטות המגפה. חרף זאת, לעולם המשפט אין ברירה אלא להתאים את עצמו למציאות חדשה ומאיימת זו ולפתח כלים שיאפשרו לו להתמודד עם תופעות חברתיות חדשות פרי התפתחויות טכנולוגיות. כפי שציין המשנה לנשיא סולברג באחת הפרשות:¹⁰

האפשרות - הראויה והרצויה - כי המחוקק יבצע בעתיד הסדרה קונקרטית של מופע טכנולוגי החדש, בדמות תיקון חקיקה, אינה גורעת מסמכותנו להעניק לדין הקיים פרשנות גמישה, על מנת ליתן מענה לתופעות ולמונחים חדשים...

16. מטעמים אלו המערער סבור שתפקידו של בית המשפט בענייננו אינו מתמצה בבחינה צרה של נסיבות המקרה הקונקרטי שבנדון כאילו מדובר בעניין פרטי בין שני בעלי דין. ההיפך הוא הנכון. לשיטת המערער, מדובר בקרב מאסף לעצירת התפשטות ההרסנית של מגפת תיאוריות הקונספירציה. משכך, מתחייבת הסתכלות רחבה על האקלים הציבורי והתופעות החברתיות שהביאו את המקרה שבנדון לפתחו של בית המשפט.
17. המערער מאמין שאם בית המשפט הנכבד יאמץ נקודת מבט רחבה כאמור, הוא ישתכנע כי שלילת זכות הגישה לערכאות של משרתי ציבור החשופים לפגיעה בשמם הטוב היא בבחינת הפקרת השדה הציבורי ופגיעה בציבור כולו. על בית המשפט לסייע לעובדי ונבחר ציבור שנפגעו מתיאוריות קונספירציה המופצות נגדם להיאבק בתופעה בשם הציבור כולו, ולא לסגור את דלתו בפניהם. לעמדת המערער, אם בית המשפט יימנע חלילה ממתן מענה וסעד אפקטיביים למושאייהן של

democracy and support for authoritarianism during political contests, Political Psychology (22.01.2025); Carme Colomina, Héctor Sanchez Margalef and Richard Youngs, *The impact of disinformation on democratic processes and human rights in the world*, European Parliament coordinator: Policy Department for External Relations Directorate General for External Policies of the Union (April 2021).

⁹ Gustavo Morales, Augusto Salazar and Diego Puche, *From deliberation to acclamation: how did Twitter's algorithms foster polarized communities and undermine democracy in the 2020 US presidential election*, FRONTIERS IN POLITICAL SCIENCE (29.1.2025); Jinyi Ye, Luca Luceri and Emilio Ferrara, *Auditing Political Exposure Bias: Algorithmic Amplification on TwitterX During the 2024 U.S. Presidential Election*, University of Southern California (2025).

¹⁰ בג"ץ 7364/22 ביטס אופ גולד נ' נגיד בנק ישראל, פס' 3 לפסק הדין של המשנה לנשיא סולברג (10.10.2023).

תיאוריות קונספירציה, זירת הרשתות החברתיות תמשיך להוות שטח הפקר המתגמל את המחוללים של תיאוריות אלו, הציבור ימשיך לצרוך תכנים הולכים ומקצינים והנוק למוסדות הדמוקרטיים ילך ויעמיק.

ג. עיקרי העובדות הצריכות לעניין

18. בחודש ינואר 2020 הכריז ארגון הבריאות העולמי על מצב חירום בינלאומי בעקבות התפרצות מגפת הקורונה.
19. המשיב, רופא ילדים בהכשרתו אשר שימש באותה תקופה כראש אגף שירותי בריאות הציבור במשרד הבריאות, הבין כי מדובר בצו השעה. מתוך שליחות ציבורית עמוקה, המשיב לקח על עצמו תפקיד מרכזי בעיצוב מדיניות הממשלה בהתמודדות עם המגפה והפצת החיסונים נגדה. מתוקף תפקידו, המשיב מצא עצמו עומד במוקד המחלוקת והשיח הציבורי הסוער שהתעוררו סביב ההחלטות שקיבלה הממשלה בנושאים אלו.
20. באותה תקופה השיח הקונספירטיבי בישראל ובעולם הגיע לשיאו. שעות חירום ואסונות הם יום חגם של מחוללי הקונספירציות וחסידיהם, אשר מנצלים עתות משבר כדי להפיץ דיסאינפורמציה ולטשטש אמיתות. זאת, כאמור, משום שתיאוריות קונספירציה מספקות מענה מידי לדחף האנושי לחפש רעיון לוגי מארגן לאסון שפקד אותנו, ומספקות מערכת סדורה של טוב ורע מוגדרים ללא צורך בתהליך אינטלקטואלי מורכב.¹¹
21. כמו מגפת הקורונה, גם מגפת תיאוריות הקונספירציה והמידע הכוזב אודותיה, לא פסחה על מדינת ישראל.¹² המשיב עמד במוקד של רבות מתיאוריית הקונספירציה שהופצו באותה תקופה וספג מתקפות אישיות מרובות וקשות ממי שנשבו בקסמן. חרף המתקפות הקשות שספג, המשיב לא ויתר על עקרונותיו ולא חדל לרגע מלנסות למלא את תפקידו בצורה הטובה ביותר על מנת לשרת את הציבור.
22. לאחר שנים רבות של פעילות ענפה בשירות הציבורי בתפקידים מגוונים והשלמת תפקידו בגיבוש והתוויית מדיניות הממשלה להתמודדות עם משבר הקורונה, עליה זכה לשבחים והוקרה, ראה המשיב לנכון לפרוש מהשירות הציבורי. ברם, גם לאחר סיום תפקידו המשיב ביקש להמשיך לשרת את הציבור ולכן החליט לוותר על הצעות מפתות ורווחיות שקיבל במגזר הפרטי לטובת עשייה פרלמנטרית וזאת מתוך רצון לשרת את המדינה בשדה הפוליטי.
23. המשיב התמודד ונבחר לכנסת ובהמשך החל לשמש כחבר ועדת הבריאות שבה תרגם את ניסיונו המקצועי הרב לפעילות פרלמנטרית ענפה. בשל מומחיותו בתחום החיסונים נגד מגפת הקורונה, המשיב הפך נושא זה ללב עשייתו הפרלמנטרית תוך עמידה איתנה אל מול גורמים מפקפקים ובעלי אינטרסים שביקשו לטשטש אמיתות ולהפיץ דיסאינפורמציה אודות מדיניות החיסונים שאותה הוביל.
24. עוד במסגרת תפקידו כאחראי על מדיניות חיסוני הקורונה, וביתר שאת מאז שהחל בפעילותו הפרלמנטרית כחבר כנסת, המשיב נדהם ונחרד מעוצמתה של מגפת תיאוריות הקונספירציה ומהשלכותיה ההרסניות על בריאות הציבור, השיח הציבורי והמוסדות הדמוקרטיים. המשיב היה עד להתפשטות תיאוריות הקונספירציה והשימוש ההרסני שנעשה בהן בשדה הפוליטי, וחווה על

¹¹ אדם קלין אורון "למה נוצרות תיאוריות קונספירציה בזמני אסון" מכון ון ליר בירושלים (24.12.2023); Karen M. (2021). Douglas, *COVID-19 conspiracy theories*, SAGE JOURNALS (4.3.2021).

¹² נתנאל שלומוביץ "בין קורונה להליכה לקלפי, זו העת למכת קונספירציות" הארץ (26.3.2021); אמיר זיו "זה עלול לעלות לנו בחיינו" כלכליסט (23.09.2021).

בשרו כיצד הן מחלישות את אמון הציבור בממסד המדעי, מעמיקות את הקיטוב בין קבוצות שונות בחברה ומהוות איום ישיר על תפיסת הסמכות הרפואית והמדעית.

25. מסיבה זו המשיב הבטיח לבחוריו לפעול לביסוס אמון הציבור בממסד המדעי, במוסדות הדמוקרטים ובמשרתי הציבור. מדובר בסימן ההיכר של המשיב בשדה הפוליטי, שני רק לפועלו כרופא בשירות הציבורי. תומכיו רואים בו כנושא הדגל של השיח הרציונלי, המבוסס והשקול ומעריכים את עמידתו האיתנה וחסרת הפשרות אל מול מחוללי ומפיצי תיאוריות קונספירציה המנסים להניא אותו מפועלו.

26. ביום 5.9.25, פרסמה חברת הכנסת נריה אסטרטוב, החברה גם היא בוועדת הבריאות, פוסט ארוך המגולל דברי בלע קונספירטיביים חסרי שחר ומופרכים נגד המשיב.

27. בתמצית, חברת הכנסת אסטרטוב טענה שהמשיב הוא חלק מארגון בינלאומי הקוצר מידע מגופם של אזרחים באמצעות חיסוני הקורונה ומנצל את המידע שקצר מגופם כדי לגרוף רווחי עתק, ושזו הסיבה לכך שקבע את מדיניות החיסונים שהתווה. בנוסף לכך טענה הגב' אסטרטוב שארגון בו חבר המשיב השתמש בחיסונים על מנת להחדיר שבבים לגופי המתחסנים ושהדבר נעשה בידיעתו של המשיב. כמו כן, כמיטב המסורת, הגב' אסטרטוב טענה שהתקשורת והיועצת המשפטית לממשלה הן חלק מהקנוניה ומגוננים על המשיב.

28. בסיוע האלגוריתמים המפעילים את הרשתות החברתיות זכה הפוסט של חברת הכנסת לאלפי לייקים ומאות שיתופים וציטוטים והופץ באופן נרחב תוך זמן קצר מאוד.

29. המשיב, אשר התרגל למתקפות אישיות ושקריות מצד אנשי תיאוריות הקשר זה מכבר, הזדעזע מדברי חברת הכנסת ומתפוצתם הרחבה בטוויטר וברשתות חברתיות נוספות, ובתגובה פרסם בחשבונותיו ברשתות החברתיות את הדברים הבאים :

כמו שכולם יודעים אני מאמין גדול בחופש הביטוי ועד היום הבלגתי על אין ספור מתקפות מרושעות, נבזיות ואישיות נגדי ונגד משפחתי. אבל הפעם הזו שונה. הפעם מטורללי החיסונים הלכו רחוק מידי. להאשים אותי- אדם שהקדיש את כל חייו הבוגרים לטיפול בילדים חולים ולשמירה על בריאות הציבור- בקידום חיסונים מזיקים ושלא למטרות רפואיות מובהקות זו חציית קו אדום שמעמידה אותי ואת משפחתי בסכנה ממשית. מאז פרסום הפוסט התקבלו בביתי איומים מפי מחוסנים ששוכנעו כי גרמתי להם נזק בלתי הפיך. מכחישי קורונה ומתנגדי חיסונים הם חולי נפש שמסכנים כל אחד ואחד מאיתנו. היום הם שופכים את דמי ומחר הם ישפכו את דמכם. כל אחד מאיתנו לבדו חסר אונים מול השקרים וההשמצות הפרועות של צבא הטרולים הזה, אבל יחד נוכל לעצור אותם ולגרום להם לשלם מחיר על ההסתה הפרועה שלהם נגד אנשים נורמליים שמאמינים מדע והרצים לשמור על בריאות כולנו. בכוונתי לתבוע דיבה את כל מי שהפיץ את הפרסום השקרי והנבזי הזה לגבי וללמד אותו שלשקרים ולהסתה יש תוצאות. אבל אני לא יכול לעשות את זה לבד וזקוק לעזרתכם. בתחתית הפוסט תמצאו קישור לתרומות למאבק משפטי נגד כת מכחישי החיסונים. כל שקל שתתרמו ילך למימון מערכה משפטית נגד מי שסייע להפיץ את השקר המתועב הזה עלי. עזרו לי לעצור אותם לפני שיהיה מאוחר מידי.

30. לאחר פרסום הפוסט, המשיב גייס לטובת הקמפיין המשפטי והציבורי שעליו הכריז 3.2 מיליון ₪ בתרומות מאזרחים רבים וטובים המעוניינים במיגור שיח הקונספירציות, שעד אותה העת היו מחוסרי יכולת לעמוד אל מול מכוונות הרעל המשומנות המפיצות תיאוריות קונספירציה ומזהמות את השיח הציבורי. המשיב החליט לקחת משימה לאומית זו על עצמו בשל אמונתו בצדקת דרכו ובחשיבות העליונה של מטרה זו.

31. לאחר גיוס הכסף, המשיב הוציא לפועל את תוכניתו המוצהרת ותבע עשרות אנשים שנטלו חלק פעיל בהפצת תיאורית הקונספירציה אודותיו ופרסמו מחדש את הפוסט המכפיש של חברת הכנסת אסטרטוב. בין האנשים הרבים שאותם תבע המשיב נמצאת גם חברת הכנסת אסטרטוב שהחליך המשפטי בעניינה עודנו מתנהל.
32. כחלק מהקמפיין לניקוי השיח הציבורי מתיאוריות הקונספירציה, ועל מנת לתת דין וחשבון לתורמיו, המשיב פרסם כל תביעה שהגיש ברשתות החברתיות, כאשר הוא מצרף את צילום העמוד הראשון של כתב התביעה ולצידו את צילום הפרסום שבגינו הוגשה.
33. כידוע, רעה חולה מובהקת של הרשתות החברתיות המעצימה את השיח הקונספירטיבי והמקטב היא האפשרות לפעול בהן באמצעות חשבונות אנונימיים ושמות בדויים ("פייק"). לפיכך, במקרים שבהם הפרסום נגד המשיב נעשה באמצעות חשבון "פייק" אנונימי, המשיב דאג לחשוף את זהות האנשים העומדים מאחוריו באופן שחייב אותם להתמודד עם ההשלכות של מעשיהם באופן המינימלי והמתחייב, חרף מאמציהם לחמוק מאחריות.
34. המערער, שהפעיל חשבון "פייק" אנונימי תחת שם העט הבדוי "רק בריאות", הוא מתנגד קולני לשימוש בחיסונים ומפיץ נלהב של שקרים ותיאוריות קונספירציה בדויות ומסוכנות. בחלוף השנים צבר המערער עוקבים רבים לחשבון האנונימי שהפעיל, ובמועד האירועים העומדים במוקד הערעור שבנדון אסף אליו לא פחות מ-1,534 משתמשים אחרים שעקבו באדיקות אחרי פרסומיו.
35. נוסף על פועלו לזיהום השיח הציבורי בנושא חיסוני הקורונה תחת חשבונות אנונימיים, מזה מספר שנים שהמערער מרבה לנצל את זמנו הפנוי לטובת מתקפות חריפות נגד משרתי ציבור וחברי כנסת שנטלו חלק במאמצים לחלץ את מדינת ישראל ממשבר הקורונה. פרסומים אלה פרי עטו של המערער, הילכו אימים על משרתי ציבור וחתרו תחת הלגיטימציה הציבורית שלהם.
36. ביום 5.9.2025, דקות ספורות לאחר שפרסמה חברת הכנסת אסטרטוב את הפוסט המדובר, המערער פרסם מחדש בחשבון הטוויטר הפרטי שלו את דברי הבלע המכפישים של חברת הכנסת תוך שהוא מוסיף את הכיתוב "זה אמיתי הדבר הזה? מטורף", וזאת מתוך כוונה ברורה לתמוך בפרסום, להעצים אותו ולעודד את תפוצתו.
37. ביום 5.11.2025, המשיב הגיש נגד המערער תביעת לשון הרע בבית המשפט השלום בצפת (הסמוך למקום מגוריו), בדרישה לפיצוי בסך 2.5 מיליון ₪ בגין הפגיעה האנושה בשמו הטוב. זמן קצר לאחר הגשת התביעה, כבכל תביעה שהגיש עובר לתביעה דנן, המשיב פרסם את העמוד הראשון ממנה בחשבונותיו ברשתות החברתיות ביחד עם צילום פרופיל ה"לינקדאין" של המערער, שאותו המערער פרסם לציבור הרחב ממילא מרצונו החופשי.
38. המערער הגיש יחד עם כתב הגנתו בהליך תביעה שכנגד, ותבע מהמשיב 300,000 ש"ח בגין פגיעה שלא כדין פרטיותו. בנוסף על כך, המערער הגיש בקשה לסילוק התביעה נגדו על הסף, וזאת בטענה שמדובר ב"תביעת השתקה". בתגובה לכך, הגיש המשיב בקשה לסילוק על הסף של התביעה שכנגד וזאת לאור החסינות העומדת לו בהיותו חבר כנסת.

ד. החלטות בית משפט השלום ובית המשפט המחוזי

39. בית משפט השלום קבע (בצדק) כי לא מתקיימים התנאים הדרושים שנקבעו בפסיקה לדחייתת של תביעת המשיב על הסף בשל היותה תביעת השתקה. בין היתר, עמד בית המשפט על העובדה שהמערער הפנה כלפי המשיב האשמות חמורות ביותר ובנסיבות אלו לא ניתן לקבוע א-פריורית כי סכום התביעה מופרז ביחס לפגיעה בשמו הטוב. בנוסף נקבע כי המשיב לא ברר באופן אסטרטגי

נתבעים מבין כלל מפיצי הפרסום וכי האשמות חסרות בסיס כמו אלו שהמערער הפיץ אינן חלק מהשיח הציבורי הלגיטימי ולפיכך לא ניתן לייחס למשיב ניסיון להשתיק שיח ציבורי באמצעות התביעה.

40. לצד זאת, נקבע כי למשיב לא עומדת חסינות מפני התביעה שכנגד, וזאת בהסתמך על פסק הדין בע"א (מחוזי חי') 29466-01-15 **רגב נ' גולן** (01.07.2015) (להלן: פרשת רגב). בהתאם לכך החליט בית משפט השלום כי אין עילה לדחיית התביעה שכנגד על הסף וכי יש לבררה לגופה.

41. המשיב ערער על החלטת בית משפט השלום בסוגיית החסינות והמערער ערער על ההחלטה לפיה תביעתו של המשיב אינה תביעת השתקה.

42. בית המשפט המחוזי החליט (בצדק) לקבל את ערעורו של המשיב ודחה את ערעורו של המערער. ראשית, קיבל בית המשפט המחוזי את מסקנת בית משפט השלום בדבר הקושי לסווג את תביעתו של המשיב כתביעת השתקה, בציינו כי מדובר לכל היותר בסיווג גבולי שלא מקים עילה לסילוק על הסף. בנוסף על כך, בית המשפט המחוזי קבע כי פסק הדין בפרשת רגב אינו מתיישב עם לשונו של סעיף 1(א) לחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, התשי"א-1951 (להלן: **חוק החסינות**), ומהווה סטייה ניכרת מההלכות המחייבות שנפסקו בבית המשפט העליון לעניין חסינות חברי כנסת. עוד נקבע כי בית משפט השלום שגה בכך שהסיר את החסינות של המשיב מבלי שערך דיון בשאלה אם מעשיו נופלים בתוך מתחם הסיכון הטבעי של עבודתו הפרלמנטרית. בהמשך לכך, נקבע כי חשיפת שמו של המערער נעשתה באופן ברור כחלק מקמפיין ציבורי שזכה לתמיכה אדירה בקרב מצביעיו ומהווה חלק אינטגרלי מעבודתו הפרלמנטרית של המשיב ולכן חוסה תחת חסינותו העניינית.

43. המערער, שטענותיו לעניין תביעת השתקה נדחו על ידי שתי ערכאות, לא השלים עם ההחלטות שניתנו בעניינו והחליט לערער עליהן בגלגול שלישי. המערער רואה עצמו פטור מכל אחריות מינימלית למעשיו, משום שהוא מאמין כי זירת הרשתות החברתיות היא בבחינת אקס-טריטוריה שבה אין תחולה למשפט ולסטנדרטים של אמת ושקר. כעת הוא מציג את עצמו כקורבן ונלחם על זכותו לשקר ולהכפיש באופן חופשי ברשתות החברתיות ללא השלכות. ברם, כפי שיובהר להלן, גם את ערעורו הנוכחי של המשיב יש לדחות מכל וכל, ולהציב בפניו ובפני קונספירטורים נוספים גבולות ברורים של מותר ואסור.

ה. המחלוקת המשפטית

44. השאלה הראשונה שעומדת במוקד ההליך שבנדון נוגעת לגבולותיה של דוקטרינת "תביעת ההשתקה": האם ניתן לדחות על הסף תביעת לשון הרע שהגיש נבחר ציבור בתואנה שמדובר בתביעת השתקה, מקום בו מיוחסים לנבחר הציבור התובע מעשים פליליים שקריים וקונספירטיביים חמורים, או שמא תביעה בגין הכפשות חמורות כאמור היא חיונית להגנה על שמו הטוב של נבחר הציבור מפני השמצות פרועות מסוג זה. השאלה השנייה נוגעת להיקף תחולתה של החסינות העניינית הקבועה בסעיף 1(א) לחוק החסינות, ובפרט לשאלה האם פעולה ציבורית שביצע חבר כנסת כחלק ממאבק מוצהר ופומבי המצוי בליבת פעילותו הפוליטית אשר כוללת גם נקיטת הליכים משפטיים, מצויה בגדר "מתחם הסיכון הטבעי" של תפקידו.

45. בית משפט קמא השיב לשאלה המתעוררת ביחס לטענת ההשתקה בשלילה, וביחס לשאלת החסינות בחיוב – תוך יישום עקבי של ההלכה הפסוקה ותכלית ההסדרים הנורמטיביים הרלוונטיים.¹³ המשיב יטען כי פסק הדין של בית המשפט המחוזי בעניינו משקף את הדין המצוי והרצוי כאחד, מאזן כראוי בין הזכויות והאינטרסים המתנגשים, ולפיכך אין כל עילה להתערב בו.
46. להלן יפורטו טעמי המשיב בנוגע לשתי הסוגיות האמורות: תחילה באשר לדחיית הטענה בדבר תביעת השתקה, ולאחר מכן באשר לחסינותו המהותית של המשיב.

ו. המישור הראשון – תביעת ההשתקה

47. בית משפט השלום ובית המשפט המחוזי קבעו שניהם כי תביעת לשון הרע שהגיש המשיב נגד המערער אינה תביעת השתקה וכי יש מקום לדון בה ולהכריע בה לגופה. כיום בתי המשפט מוצפים בטענות מסוג זה וכבר נפסק ש"אילו כונתה כל תביעה בלשון הרע, שתכליתה היא למנוע מאדם להוציא את דיבתו של אחר או לבוא עמו חשבון על כך שעשה זאת – 'תביעת השתקה', כי אז היו כל התביעות בלשון הרע – של השתקה. זו, אך מובן, אינה הבנה נכונה של מושג משפטי זה. הדעת אינה סובלת את קלות השימוש בו ומגלה את עצמו, לדאבוני, חדשות לבקרים בכתבי הגנה..."¹⁴. כפי שיראה המשיב להלן, קביעת הערכאות הקודמות בסוגיה זו בדין יסודה ואין מקום להתערב בה.
48. בית המשפט העליון עמד על כך שאת השאלה האם יש לסווג תביעה מסוימת כ"תביעת השתקה" יש לבחון באופן מדורג באמצעות מספר מאפיינים, המסודרים "מן הכבד אל הקל" על פי תרומתם הפוטנציאלית לסיווגה של התביעה כתביעת השתקה. עוד הובהר כי ככל שתביעה מסוימת "נגועה" ביותר מאפיינים משמעותיים, תגבר הנטייה לסווגה כתביעת השתקה – ולהפך.¹⁵
49. משמעות הדברים היא כי אין די בקיומו של מאפיין בודד כאינדיקציה מספקת על מנת לסווג תביעה כתביעת השתקה. סילוק תביעה מחמת היותה תביעת השתקה הוא צעד חריג, הפוגע פגיעה קשה בזכות הגישה לערכאות, ומשכך שמור **למקרים חריגים ונדירים** בהם מכלול הנסיבות מצביע באופן ברור ומובהק על כך שהתביעה אינה מבקשת לברר זכות מהותית לגיטימית, אלא נועדה בעיקרה להרתיע ולהכביד על השתתפות בשיח ציבורי.¹⁶ הערכאות השיפוטיות מבינות זאת היטב ומסיבה זו נזהרות מלקבוע זאת בשלב המקדמי של הדיון.
50. משנקבע כי מדובר במבחן גמיש ומצטבר הנשען על בחינת מכלול מאפייני התביעה, יש לבחון לגופם של דברים האם מתקיימת בעניינו אותה הצטברות חריגה של מאפיינים המצדיקה צעד קיצוני של סילוק על הסף. כפי שיובהר להלן, בחינה שיטתית של כל אחד מן המאפיינים שנמנו בהקשר זה בפסיקה מובילה למסקנה כי התביעה דגן נעדרת את המאפיינים המהותיים של תביעת השתקה ולא בכדי דחה בית המשפט המחוזי טענה זו.

¹³ ע"א (מחוזי-נצרת) 12345-03-26 פלוני נ' פלוני, פס' 46 (2026) (להלן: פרשת פלוני).

¹⁴ ת"א (שלום ת"א) 2810-08-23 ברסלר נ' לוי, פס' 6 (27.5.2025).

¹⁵ רע"א 1954/24 וקנין נ' קיבוץ ניר דוד, פס' 21 לפסק הדין של השופט סולברג (7.1.2025) (להלן: פרשת וקנין).

¹⁶ ראו והשוו: בש"א (מחוזי תל אביב-יפו) 2160-09 שידורי קשת בע"מ נ' בירן, פס' 5 לפסק הדין של השופטת ברוך, בו היא מציינת: "על פי ההלכה הנוהגת שומה על בית משפט לנקוט משנה זהירות בכל הנוגע לסילוקה של תביעה על הסף - מתוך חשש לפגיעה בזכות הגישה של התובע לערכאות. על פי מדיניות זו, מקום שבו קיים סיכוי ולו קלוש שאם יוכיח התובע את העובדות שבסיס התביעה הוא יהא זכאי לסעד הנדרש על ידו, ואפילו יהא עליו לתקן את כתב התביעה לשם כך - יש להימנע מסילוקה של התביעה על הסף" (11.7.2010).

פערי כוחות

51. המבחן הראשון ובעל המשקל המשמעותי ביותר שעליו עמדה הפסיקה הוא קיומם של "פערי כוחות בין בעלי הדין".¹⁷ להלן יראה המשיב כי לא מתקיימים פערי כוחות בינו לבין המערער, קל וחומר שלא פערים המצדיקים לסווג את תביעתו כתביעת השתקה.
52. המערער הוא "משפיען רשת" אשר צבר לעצמו השפעה ועוקבים רבים באמצעות שיח מקטב והשמצות פרועות כלפי נבחר ציבור. לא מדובר באדם המצוי בשולי הזירה הציבורית אשר נקלע בטעות ובתום לב, שלא בטובתו, לעין הסערה. המציאות אינה עולה בקנה אחד עם החזות התמימה שהוא מבקש להציג. המערער מנהל חשבון פעיל ברשת X בעל לא פחות מכ- 1500 עוקבים ומפרסם באופן עקבי תכנים מתלהמים ומכפישים במטרה ברורה לקבל תהודה ותשומת לב. המערער עשה זאת מרצונו החופשי, תוך מודעות מלאה למעשיו ולהשלכות הפוטנציאליות שלהם, כמו גם לנזקים האישיים והחברתיים הנגרמים כתוצאה מפעילותו ברשתות. כך קבע בית המשפט המחוזי, שאשרר את קביעת בית משפט השלום בעניין זה.¹⁸
53. המשיב, מנגד, אינו אדם עשיר באופן חריג הממנף את הונו הפרטי על מנת לפגוע ביריביו באמצעות מערכת המשפט, כנטען ללא כל סימוכין. כידוע לכל, מימון התביעה שהגיש המשיב מתבסס על תרומות שנאספו במסגרת קמפיין גלוי ורחב היקף שנתמך על ידי אלפי אזרחים.
54. ודוק – גם המערער יכול לממן את הוצאותיו המשפטיות בדרך זו ולגייס תרומות לצורך ניהול הליכים משפטיים נגד המשיב. בנסיבות אלו, יש לבחון את פערי הכוחות עובר לגיוס ההמונים, שכן מדובר בפעולה העומדת לרשותו של המערער כשם שעמדה לרשות המשיב. משכך, לא ניתן לטעון לקיומו של פער כוחות כלכלי משמעותי. עוד חשוב לציין בהקשר זה כי טענות המשיב בדבר מצבו הכלכלי אינן מגובות בדבר. שומה על המערער להוכיח ולגבות את טענותיו במישור זה וככל שאינו עושה כן, וממשיך בכל זאת לטעון לכך, הרי שיש לראות בטענה זו משוללת יסוד, ובמערער כמי שמנסה להטעות את בית המשפט בחוסר תום לב.
55. נבהיר כי המערער נדרש לנהל אך הליך משפטי בודד, בו הוא משקיע את כל מרצו והונו. המשיב לעומתו, מתמודד מול קהילה שלמה (שהמערער לוקח בה חלק) אשר שמה לה למטרה למרר את חייו ולהכפיש את שמו, ולכן בניגוד למערער נדרש לחלק את משאביו על פני נתבעים והליכים רבים. המערער מצביע על סכום התרומות הכולל שגייס המשיב לצורך ניהול הליכים משפטיים נגד מכפישיו, אך שוכח לציין שרק חלק קטן מאוד מאותן תרומות משמש לצורך ניהול ההליך נגדו וגם מטעם זה אין יסוד לטענה לפיה מתקיימים פערי כוחות כלכליים בין הצדדים.
56. עוד ראוי לציין שאין יסוד לניסיון לטעון כי עצם היותו של המשיב נבחר ציבור ואילו המערער "אדם פשוט" כביכול מבססת קיומם של פערי כוחות. ראשית, כפי שהובהר לעיל, המערער אינו אדם פשוט אלא משפיען רשת עם עוקבים רבים וחלק מקהילה רחבה ובעלת השפעה פוליטית אשר עומדת מאחוריו ותומכת בו. ברם, אפילו אם המערער היה "אדם פשוט" עובדה זו לבדה אינה מקנה למשיב יתרון כלשהו כלפיו בזירה המשפטית. לפיכך, אין יסוד לטענה לפיה היותו של המשיב נבחר ציבור מחייבת את המסקנה שיש פערי כוחות בינו לבין המשיב, וראוי להדגיש בהקשר זה שזכותו של נבחר הציבור לשם טוב אינה נופלת מזכותו של כל אדם אחר. יפים לעניין זה הדברים שכתב המלומד א' שנהר בספרו:

¹⁷ פרשת וקנין, לעיל ה"ש 15, פס' 21 לפסק הדין של השופט סולברג.

¹⁸ פרשת פלוני, לעיל ה"ש 13, פס' 6-10.

ייתכן שהעדפה זו של הזכות לשם טוב על פני חופש הביטוי צריכה להיעשות גם בנוגע לפרסומים על אנשי ציבור בנושאים ציבוריים. חוק יסוד כבוד האדם מדגיש כי אין לפגוע בכבודו של אדם באשר הוא אדם. מהוראה זו אנו למדים כי כל אדם ראוי להגנה על כבודו ואפילו יהיה עבריין ופושע. ואם זהו המצב, יש קושי בכלל חוקתי הקובע כי אנשי ציבור או דמויות ציבוריות לא יהיו זכאים להגנה על כבודם כפי שאפילו פושעים זכאים לה.¹⁹

57. ודוק – גם אם ישנם פערי כוחות כאלה ואחרים בין הצדדים (ואין לכך כל ראייה), הרי שלא מדובר בעניין ייחודי, שכן בכל הליך משפטי מתקיימים פערי כוחות מסוימים בין בעלי הדין. ודאי שלא מדובר בפערים כה משמעותיים המצדיקים לסווג את תביעתו של המשיב כתביעת השתקה. כאמור, רק פערי כוחות **משמעותיים ביותר** יכולים להצביע על כך, פערים שלא מתקיימים בענייננו.

עילת תביעה גבולית

58. המבחן השני לקיומה של תביעת השתקה עניינו בשאלה האם מדובר ב"עילת תביעה חסרת יסוד או גבולית" באופן מובהק – כזו שאינה מיועדת מלכתחילה לזכייה בסעד אלא לשמש כלי הרתעת גרידא.²⁰ במקרה דנן פשיטא כי תביעת לשון הרע שהגיש המשיב נגד המערער לא רק שאינה גבולית, אלא בעלת סיכויים גבוהים להתקבל כלשונה.

59. המערער שיתף והדהד ברצון וביודעין פוסט המכיל טענות מבישות וחסרות ביסוס לחלוטין נגד המשיב אשר כל בר דעת מבין כי הן מהוות לשון הרע חמור. בפסיקה נקבע זה מכבר שפעולת השיתוף עולה כדי פרסום לשון הרע כמובנו בחוק,²¹ וזאת היות ופעולה זו, כך נפסק, "יוצרת מעין 'עותק' של הפרסום העוולתי אשר יוצג לחבריו או עוקביו של המשתף ברשת החברתית".²² מכאן, שפעולת השיתוף מהווה פעולת פרסום עצמאית ומובחנת אשר בכוחה להביא את הפרסום המקורי בפני קהל שייתכן ולא נחשף לפרסום הראשוני מלכתחילה. ברי כי השיתוף אינו פעולה טכנית גרידא, אלא חזרה על הפרסום והרחבת תפוצתו, באופן שיש בו כדי להעצים את הפגיעה בשם הטוב ואף לתרום להפיכתו ל"ויראלי".²³ כאמור, המערער בענייננו הוא "משפיען רשת" עם עוקבים רבים ובנסיבות אלו תרם תרומה משמעותית להפצתן של ההכפשות אותן ציטט והדהד בחשבון. יתרה מזאת, תפוצתו של הפרסום אינה תחומה לקהל עוקביו של המערער בלבד, אלא חורגת אל קהלים רחבים נוספים שאינם עוקבים אחריו אך נחשפים אליו אגב גלישה שגרתית ברשת.

60. כוונתו של המערער אינה יכולה להיבחן במנותק מהעובדה שהשיתוף של הפוסט על ידו לא נעשה בחלל ריק, אלא כחלק מדפוס פרסומי מתמשך ועקבי של פרסום מתקפות והאשמות פרועות ומופרכות נגד המשיב. בנסיבות אלו, לא ניתן לראות בשיתוף נשוא התביעה פעולה תמימה או אקראית, אלא חלק מדפוס פרסומי עקבי שבמרכזו ייחוס מעשים חמורים וחסרי בסיס למשיב. לפיכך, יש לדחות מכל וכל את טענת המערער לפיה לכאורה ביצע את פעולת הפרסום מחדש בתום לב ומתוך רצון לברר האם הוא אמיתי ולהביע תדהמה.²⁴

¹⁹ אורי שנהר **דיני לשון הרע** 67 (מהדורה שניה, 2024) (להלן: שנהר).

²⁰ פרשת **וקנין**, לעיל ה"ש 15, פס' 21 לפסק הדין של השופט סולברג.

²¹ רע"א 1239/19 **שאל נ' חברת ניידלי תקשורת בע"מ**, פס' 43 לפסק הדין של השופטת דפנה ברק ארז (8.1.2020) (להלן: פרשת **ניידלי**).

²² שם, בפס' 45 לפסק הדין של השופטת דפנה ברק ארז.

²³ שם.

²⁴ ס' 15 לחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965.

61. לא למותר לציין, כי הן בית משפט השלום והן בית המשפט המחוזי, קבעו שהמערער פרסם את הפרסום המכפיש על מנת להפנות אליו את עוקביו וכי סביר שהכיתוב שצירף לפוסט נועד להביע תמיכה בתוכנו.²⁵
62. ודוק - העובדה שהמערער ניסח את הכיתוב שצירף לפוסט המכפיש בצורת שאלה אינה משנה דבר וחצי דבר. מדובר בטקטיקה מוכרת ושחוקה בקרב מחוללי קונספירציות, שלכאורה רק "שואלים שאלות" שמטרתן לשמש כעלה תאנה על פרסומים מכפישים בניסיון לפטור את המפרסם מאחריות. ואכן, ראוי לשאול, האם אדם שבית המשפט התרשם "שהוא מאמין בכל ליבו בתיאורייה ודבק בה בלהט גם לנוכח עדויות וראיות שלכאורה אינן מתיישבות עמה",²⁶ ו"פעל מתוך אמונה יוקדת בצדקת דרכו",²⁷ יכול לטעון כעת בתום לב כי רק ביקש "לברר" את אמיתות תיאוריית הקונספירציה המכפיש שפרסם על המשיב? ברי כי מדובר בפרסום שהוא לבנה נוספת בבניין השקרים, הקונספירציות ולשון הרע שבנה המערער מידי יום ביומו.
63. עוד יודגש כי הטקסט שפרסם המערער לא מסתיים בסימן שאלה, אלא במילה "מטורף" – שהיא הצהרה פוזיטיבית חד משמעית. המערער לכאורה שואל על לשון הרע שפורסמה נגד המשיב "זה אמיתי הדבר הזה?", ועל כך משיב – "מטורף". בכך יש לחזק את הטענה שסימן השאלה שהוסיף הוא אמצעי רטורי גרידא, המעיד על מקצוענות בהפצת דיבה.
64. בנסיבות אלה, פשיטא כי תביעת לשון הרע שהגיש המשיב אינה חסרת יסוד או גבולית, וממילא אין יסוד לסווג אותה כתביעת השתקה.

פיצוי מופרז

65. המבחן השלישי לזיהוי תביעת השתקה עניינו בהגשת "תביעת פיצוי מופרז ונטול בסיס",²⁸ באופן שנועד להלך אימים על הנתבע הקונקרטי ועל נתבעים פוטנציאליים נוספים באמצעות חשיפתם לחבות כספית חריגה שאינם יכולים לעמוד בה.²⁹ מבחן זה אינו מתמקד בגובה הסכום כשלעצמו, אלא בשאלה האם מדובר בסכום שנבחר ככלי לחץ גרידא, ללא זיקה עניינית לפגיעה הנטענת.
66. בענייננו, הסכום הנתבע אכן משמעותי, וזאת בהלימה מלאה לחומרתם החריגה של המעשים שיוחסו למשיב. הפוסט שאותו הדהד המערער ייחס למשיב מעורבות בקונספירציה בינלאומית להחדרת שבבים אלקטרוניים לגופם של אזרחים, ניצול מידע רפואי לשם רווח כספי, ושיתוף פעולה במנגנון מושחת ודמוני, הפועל להסתרת האמת מן הציבור. לא מדובר בביקורת על מדיניות או בהבעת עמדה פוליטית, אלא בטענות עובדתיות פרועות ומופרעות לביצוע עבירות פליליות ובלתי מוסריות מהחמורות והקשות ביותר שניתן לייחס לאדם. טענות הפוגעות בליבת אמינותו המקצועית של המשיב כרופא ובליבת האמון הציבורי בו כחבר כנסת. פרסום מסוג זה, שזכה לתפוצה רחבה והופץ שוב ושוב ברשתות החברתיות, פוגע פגיעה אנושה ומתמשכת בשמו הטוב של המשיב, בשם הטוב של משפחתו, ובנוסף על כל זאת – גם בשם הטוב ובלגיטימציה הציבורית של מפלגתו.
67. לא ניתן להתמודד עם ההשלכות ההרסניות של תיאוריות קשר ללא חיוב האנשים שמקדמים ומפיצים אותן בפיצויים משמעותיים, המשקפים את הנזקים העצומים שהם מסבים למושאייהן של אותן תיאוריות ולחברה כולה. יפים לעניין זה דבריו של המלומד אורי שנהר בספרו שכתב כי:

²⁵ פרשת פלוני, לעיל ה"ש 13, פס' 13 ו-35.

²⁶ שם, בפס' 10.

²⁷ שם, בפס' 9.

²⁸ פרשת וקנין, לעיל ה"ש 15, פס' 21 לפסק הדין של השופט סולברג.

²⁹ שם.

- ”בנסיבות מסוימות פרסום לשון הרע הוא מעשה שאינו רק שלילי מנקודת מבט חברתית, אלא שהוא מעשה הראוי לסלידה חברתית ושעושהו ראוי לעונש שיגמול לו על המעשה החמור שעשה”.³⁰
68. בנסיבות אלה, אין לראות בסכום התביעה כסכום שרירותי, ודאי שלא ככזה שתכליתו להלך אימים. הסכום המבוקש משקף הערכה כנה של מלוא עוצמת הפגיעה הנטענת – הערכה הנתונה ממילא לביקורת שיפוטית ולשיקול דעתו של בית המשפט בקביעת הפיצוי הראוי, שהרי כידוע ”הפסיקה לא קבעה נוסחה מדויקת שעל פיה יש לחשב ולקבוע מה סכום הפיצויים שייפסק בעניין מסוים” אלא רק ”אמות מידה ועקרונות כלליים שעל פיהם ייקבע סכום הפיצויים”.³¹
69. עוד חשוב להדגיש בהקשר זה, כי פגיעה בשמו הטוב של איש ציבור נושאת עמה עוצמה ייחודית. בניגוד לאדם פרטי, אשר הפגיעה בשמו הטוב מוגבלת בדרך כלל למעגלים מצומצמים יחסית, איש ציבור מוכר לקהלים רחבים, ודברי לשון הרע המופנים כלפיו ”נקלטים באזניים קשובות רבות, דבר המגדיל את עוצמת הפגיעה”.³² יתרה מכך, נבחר ציבור פועל בזירה שבה נכסיו המרכזיים אינם מוחשיים, אלא מבוססים על אישיותו, דמותו הציבורית והמוניטין שצבר.³³ אמון הציבור הוא אבן היסוד של פעילותו ושל יכולתו לממש את שליחותו הציבורית. לפיכך, ”פגיעה בשמו הטוב עשויה לא רק לגרום לו נזק ממשי, אלא להיות קטלנית להמשך תפקידו, וליכולתו לממש את שליחותו הציבורית, הבנויה על אמון הציבור. נזק כזה קשה לשקם גם כאשר תביעת לשון הרע מתקבלת, והנפגע זוכה לסעדים”.³⁴
70. בנסיבות אלה, אך טבעי שאיש ציבור שמגיש תביעת לשון הרע בגין פרסום המייחס לו מעשים חמורים וקונספירטיביים המערערים את יושרו המקצועי והמוסרי ידרוש פיצוי בסכום משמעותי ביותר. מן האמור עולה כי גם בהיבט הנטען ביחס לסכום התביעה, אין לראות בגובה הסכום הנתבע אינדיקציה לתביעת השתקה, אלא ביטוי לטיבו הייחודי של הנזק בעניינו. שנהר מבטא בספרו את חשיבות תפקידו של בית המשפט בהיבט זה ומדגיש כי יש צורך בכך ש”עצם פסיקת הפיצויים על ידי בית המשפט תבטא הכרה בכך שהפרסום על הנפגע לא היה מוצדק, ובכך יהיה כדי לתקן את המוניטין של הנפגע ואת הדרך בה ייתפס בעיני הציבור וכן את תחושת הפגיעה והכאב שחש הנפגע”.³⁵
71. לא זו אף זו, יש לזכור כי מי שתובע פיצוי בסכום הנטען להיות ”מופרז” עושה כן תוך שהוא נוטל על עצמו סיכון ממשי, שכן אם תסווג תביעתו כתביעת השתקה הוא עלול להיות מחויב ”בשיעור משמעותי במיוחד, ויעמוד, ככלל, ביחס ישיר אל הסכום שנתבע על-ידו. לעתים אף יהיה זהה לוי”.³⁶ נכונותו של המשיב (שאינו בעל ממון) להיחשף לסיכון כלכלי כה משמעותי מצביעה אף היא על אמונתו בצדקת דרכו ועל כך שהוא סבור בתום לב שסכום התביעה משקף נאמנה את מידת הנזק שנגרם לו. במילים אחרות, המנגנון הדיוני עצמו יוצר איזון מובנה: מי שמגיש תביעה חסרת יסוד לצורך השתקה מסתכן במחיר כבד והעובדה שהמשיב היה נכון ליטול על עצמו סיכון זה מלמדת שהוא אינו סבור שסיכון זה יתממש ושתביעתו אינה תביעת השתקה מופרזת.³⁷

³⁰ שנהר, לעיל ה”ש 19, בעמ’ 701.

³¹ שם, בעמ’ 699.

³² ע”א 89/04 נ’ שרנסקי, פס’ 61 לפסק הדין של השופטת פרוקצ’יה (4.8.2008) (להלן: פרשת שרנסקי).

³³ שם, בפס’ 74 לפסק הדין של השופטת פרוקצ’יה.

³⁴ שם, בפס’ 61 לפסק הדין של השופטת פרוקצ’יה.

³⁵ שנהר, לעיל ה”ש 19, בעמ’ 700.

³⁶ פרשת וקנין, לעיל ה”ש 15, פס’ 46 לפסק הדין של השופט סולברג.

³⁷ שם, בפס’ 1 לפסק הדין של השופט עמית; תקנה 151(ג) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע”ט-2018 (להלן: תקנות סדר הדין האזרחי).

72. מן האמור לעיל עולה בבירור שסכום הפיצוי שתובע המשיב עומד בהלימה לפגיעה רחבת ההיקף וחסרת התקדים שנגרמה לו, וכי אין בסכום הנתבע כדי להעיד על כך שהתביעה שהגיש היא תביעת השתקה.

ברירת נתבעים

73. המבחן הרביעי המשמש לזיהוי תביעת השתקה עניינו "ברירת נתבעים בעייתית ונטולת הצדקה",³⁸ כלומר בשאלה האם התובע בחר בנתבע באופן אסטרטגי, תוך הימנעות מתביעה נגד גורמים מרכזיים יותר או בעלי אחריות ישירה יותר, וזאת כדי להפעיל לחץ בלתי הוגן על גורם מוחלש יחסית. הפסיקה מזהירה מפני מצב שבו תובע מגיש תביעה דווקא נגד משתתף חסר אמצעים וחסר חשיבות, תוך ויתור על תביעה נגד המפרסם הישיר או נגד גורמים בעלי משקל משמעותי יותר שהרי "הגשת תביעה רק כנגד משתתף, או כנגד משתתף מסוים מבין רבים כאשר אין יסוד להבחנה של ממש בינו לבין האחרים, עשויה אפוא להקים מעין תמרוז אזהרה באשר למניעי התובע".³⁹ אולם בענייננו המציאות היא הפוכה בתכלית.

74. המשיב לא בחר במערער כיעד בודד או מועדף, וגם לא נמנע מלתבוע את המפרסמת המקורית של הפוסט. כידוע למערער, וכפי שאושרר בפסיקת המחוזי,⁴⁰ עובר לתביעה נגד המערער המשיב תבע את חברת הכנסת שפרסמה מלכתחילה את לשון הרע שאותה הדהד, כמו גם מפצים נוספים של הפרסום המכפיש. אם לא די בכך, בכוונת המשיב להגיש תביעות רבות נוספות בנושא ולהגיע לכל מי שתרמו באופן משמעותי להפיץ ולהדהד לשון הרע נגדו.⁴¹ זאת, כפי שציין היטב בפרסומים שונים מטעמו. בכך נשמט הבסיס לטענה בדבר בחירה "נוחה" או אסטרטגית בנתבע מוחלש.

75. הדברים ברורים: המערער אינו נתבע יחיד שנבחר באופן סלקטיבי לצורך יצירת אפקט מצנן כלפיו. הוא נמנה עם שורה של נתבעים שתרמו תרומה משמעותית להפצת הפרסום המשמץ נגד המשיב, והתביעה נגדו הוגשה בשל חלקו הקונקרטי והמשמעותי בהפצתו. בנסיבות אלה, אין לומר כי מדובר בבחירה אסטרטגית המאפיינת תביעת השתקה, אלא בהפעלת זכות תביעה הממומשת באופן עקבי כלפי כל מי שנטלו חלק בהפצת הפרסום. לפיכך, גם מאפיין זה אינו מתקיים בענייננו.

אמירות המהוות חלק משיח ציבורי

76. המבחן החמישי המשמש לזיהוי תביעות השתקה מתמקד בשאלה האם התביעה הוגשה "בגין אמירות שהושמעו במסגרת ויכוח ושיח בנושא אשר עשוי לעורר עניין ציבורי",⁴² והלכה למעשה, מהווה שימוש בהליך משפטי לצורך דיכוי ביקורת לגיטימית או מחאה ציבורית.⁴³ אין חולק כי הדיון הציבורי בנוגע למדיניות החיסונים והתמודדות עם מגפת הקורונה הוא נושא בעל חשיבות ציבורית מובהקת. המשיב, עוד בהיותו בכיר במשרד הבריאות וביתר שאת כחבר כנסת, רואה חשיבות עליונה בשמיעת דעות שונות, מקצועיות ושאין מקצועיות, בנושא עיסוקו. משכך, דאג באופן אקטיבי לאורך כל שנות עבודתו לכך שבכל דיון קריטי יתאפשר פתחון פה לגורמים בעלי דעות שונות להשמיע את עמדתם ולהביע את דעתם ומצוקתם בפני דרג מקבלי ההחלטות. אולם הפרסום נשוא התביעה דן אינו בבחינת הבעת עמדה ערכית וגם לא ביקורת חריפה על מדיניות ממשלתית. מדובר בטענות

³⁸ פרשת וקנין, לעיל ה"ש 15, פס' 21 לפסק הדין של השופט סולברג.

³⁹ פרשת נייבלי, לעיל ה"ש 21, פס' 49 לפסק הדין של השופטת ברק-ארז.

⁴⁰ פרשת פלוני, לעיל ה"ש 13, פס' 16.

⁴¹ שם, בפס' 25.

⁴² פרשת וקנין, לעיל ה"ש 15, פס' 21 לפסק הדין של השופט סולברג.

⁴³ שם.

קונקרטיות המתיימרות להעביר מסר עובדתי בדבר מעורבות בקונספירציה פלילית בינלאומית והחדרת שבבים לגופם של אזרחים וניצולם לשם רווח.⁴⁴ מדובר באמירות חסרות שחר, המייחסות למשיב מעשים עברייניים ומושחתים חמורים ורחבי היקף אשר מציירות אותו כמי שפועל בזדון נגד הציבור ומסכן חיי אדם – וזאת חרף פועלו המקצועי רב השנים כרופא וכמשרת ציבור.

77. האשמות פרועות ומשולחות רסן מסוג זה אינן בגדר הבעת דעה או ביקורת ואינן מבטאות עמדה או פרשנות למדיניות, אלא יוצרות דמוניזציה ודה-לגיטימציה מוחלטת של אדם באמצעות טענות עובדתיות חמורות וחסרות בסיס. האשמות כאמור חוצות באופן ברור את הקו האדום המפריד בין שיח ציבורי לגיטימי ללשון הרע. הכרה בכך שתביעה בגין האשמות מעין אלו אינה תביעת השתקה לא רק שלא תפגע בשיח הציבורי החופשי בישראל ובחופש הביטוי, אלא תאפשר נגישות לחומת הגנה הכרחית וקריטית מפני הידרדרות לשיח קונספירטיבי המקדם דיסאינפורמציה ופילוג וחותר תחת היכולת לנהל דיון ציבורי בעל משמעות תוך רמיסת שמו הטוב של אדם.

78. יפים לעניין זה דבריו של המשנה לנשיא כב' השופט סולברג:

תחת משטר של דיני לשון הרע אפקטיביים, דובר שקרים ישא באחריות משפטית לדבריו, וכתוצאה מכך תחול עליה ב'מחיר' הנלווה לפרסום דברי שקר, בהשוואה לדברי אמת. מטעם זה, ידוע ידעו המאזינים, כי לדובר שלפניהם תמריץ ממשפטי לרחוק מדבר שקר, להיצמד לאמת. משמעות הדבר – הגברת האמון בפרסום. פועל יוצא מכך הוא, שלצד החשש מפני אפקט מצנן, אשר יביא להפחתת 'כמות' הביטויים בשוק הרעיונות, קיים אפקט מחמם, שבכוחו ליצור, לפחות בהקשרים מסוימים, וקטור נגדי, ה'מושך' להגדלת 'כמות' הביטוי, כך שדוברים מסוימים יבחרו להתבטא, בעוד שאלמלא האפקט המחמם שמייצרים דיני לשון הרע, שמגביר את האמון שניתן בדבריהם ואת השפעתם הפוטנציאלית – הם היו בוחרים לשתוק.⁴⁵

79. בענייננו, הדברים נכונים ביתר שאת, בבחינת קל וחומר, שעה שמדובר באדם אשר הקדיש את חייו לשירות הציבור ולבריאיותו, ובמיוחד בתקופת מגפת הקורונה, עת פעל בחזית המאבק להצלת חיי אדם.

מכלול התנהלות התובע

80. במסגרת המבחן האחרון שנקבע בהלכת וקנין יש לבחון את "מכלול התנהלות התובע",⁴⁶ ולשאול האם מכלול פעולותיו מלמד על כוונה להשתיק ולהכביד.⁴⁷ בהקשר זה נבחנות אינדיקציות כגון משלוח מכתבי התראה מאיימים, מהלכים דיוניים חריגים או כל התנהלות אחרת שמטרתה התעמרות בנתבע. בענייננו, אין בנמצא אינדיקציה להתנהלות דיונית פסולה כאמור. נהפוך הוא – המשיב ספג לאורך שנים התקפות אישיות קשות, בוטות ולעיתים מרושעות, אשר כוונתן כלפיו וכלפי בני משפחתו, על רקע פעילותו הציבורית בתקופת מגפת הקורונה ולאחריה. חרף זאת, כפי שפרסם המשיב עובר לפתיחת המאבק, הוא נמנע מפתיחה מיידית בהליכים משפטיים והבליג על שורה ארוכה של פרסומים קשים נגדו.⁴⁸ רק מקום בו יוחסו לו מעשים קונספירטיביים חמורים בעלי גוון פלילי מובהק, ובהינתן תפוצתם הרחבה והשלכותיהם של פרסומים אלו, הוא בחר לפנות לערכאות.

⁴⁴ פרשת פלוני, לעיל ה"ש 13, פס' 11.

⁴⁵ רע"א 6557/20 ערוץ 10 החדש בע"מ נ' רגב, פס' 55 לפסק דינו של השופט סולברג (13.3.24).

⁴⁶ פרשת וקנין, לעיל ה"ש 15, פס' 21 לפסק הדין של השופט סולברג.

⁴⁷ שם.

⁴⁸ פרשת פלוני, לעיל ה"ש 13, פס' 14.

81. כמו כן, התביעה שהגיש המשיב נגד המערער הוגשה במסגרת הליך אזרחי רגיל, ללא נקיטת אמצעים דיוניים חריגים וללא שימוש בכלים פרוצדורליים שנועדו להכביד מעבר לנדרש. עצם העובדה שהמשיב מנהל את התביעה כחלק ממאבק ציבורי נגד תופעת הפצת פרסומים קונספירטיביים משמיעים אינה מעידה על התעמרות, אלא משקפת את אופיו הציבורי של הסכסוך, חשיבותו הציבורית וכן את ניסיונו של המשיב להגן על שמו הטוב בזירה שבה נפגע מלכתחילה.
82. טרזניית המערער בנוגע להגשת התביעה נגדו בבית משפט השלום בצפת תמוהה. כידוע למערער, מקום מגוריו של המשיב נמצא בתחום השיפוט של בית משפט השלום בצפת ומכאן שהגשת התביעה בבית משפט זה מהווה מימוש זכותו המפורשת על פי תקנה 7(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018. לעמדת המשיב, הטענה לפיה הגשת התביעה בבית משפט שיש לו סמכות מקומית לדון בה היא בבחינת התנהלות "מכבידה" או "חסרת תום לב" כלל לא הייתה נשמעת, כל שכן לא מתקבלת, אילו היה מגיש את התביעה בבית משפט השלום בתל אביב לצורך העניין, ואין זה סביר לזקוף את העובדה שהוא מתגורר בפריפריה לחובתו.
83. גם הטענה לפיה היה על המשיב לפנות למערער עובר להגשת התביעה נעדרת כל ביסוס בדין. מדובר בטענה בעלמא, שכן לא חלה על תובעים כל חובה שבדין לפנות לנתבעים עובר להגשת התביעה והמשיב אינו יוצא דופן בהקשר זה. ואכן כפי שקבע בית המשפט קמא "על אף שהיה ראוי לשלוח למשיב מכתב אזהרה לפני הגשת התביעה ולהגיש אותה בסמוך למקום מגוריו, עובדה זו אינה מהווה התנהלות דיונית חסרת תום לב באופן חריג".⁴⁹ לא זו אף זו, בהקשר אחר נפסק בעבר **שגם אין זה ראוי** להטיל חובה שכזו, אשר תקשה על נפגעי עוולות לנקוט בהליכים משפטיים ותגביל באופן משמעותי ובלתי מוצדק את זכות הגישה לערכאות.⁵⁰
84. עוד ראוי לציין שאין בעובדה שהמשיב לא הסתפק בהסרת הפרסום הפוגעני כדי ללמד על חוסר תום לב מצדו. הפגיעה בשמו הטוב של המשיב התרחשה ברגע שהמערער הביא את לשון הרע שפורסמה אודותיו לידיעת עוקביו הרבים **ואת הנעשה אין להשיב**. בעידן הדיגיטלי, שבו פרסומים מופצים במהירות, מועתקים ונשמרים בתודעת הציבור, מחיקה מאוחרת של לשון הרע אינה משיבה את המצב לקדמותו ואינה מאיינת את הנזק שנגרם. אין במחיקה המאוחרת כדי לרפא את הפגיעה מעצם הפרסום או לשלול את זכותו של הנפגע למצות את הדין.
85. כמו כן יש לדחות את טענת המערער לפיה התביעה נגדו היא תביעת השתקה משום שנועדה להגשים תכלית זרה להליך המשפטי. המערער מנסה לטעון לקיומה של תכלית זרה כאמור על יסוד העובדה שהתביעה נגדו הוגשה כחלק מקמפיין ציבורי שיוזם המשיב, ובכך מנסה להנדס את המציאות באופן שתאמים למבחנים שנקבעו בפסיקה. ברם, אין יסוד לטענה זו ויש להעמיד דברים על דיוקם.
86. נקיטת הליכים משפטיים לעולם מתרחשת בקונטקסט מסוים ובמקרים רבים אינה נטולת הקשר ציבורי רחב יותר מתכלית ההליך עצמו. לפיכך, קיומו של מניע לבר משפטי להגשת התביעה אינו דבר חריג והעובדה שהתביעה נגד המשיב נועדה גם להגשמת תכלית ציבורית מסוימת אינה פסולה כשלעצמה ואינה הופכת אותה לתביעת השתקה. תביעת השתקה, כפי שהובהר בפסיקה, היא מקרה קיצוני וחמור במיוחד של שימוש לרעה בהליכי משפט – מהלך תחבולני שבמסגרתו נעשה ניסיון לנצל את ההליך השיפוטי כדי לפגוע בשיח הציבורי ולהרתיע בעלי דין ממימוש זכויותיהם.⁵¹ רק תביעה שזו תכליתה האמיתית תיחשב לתביעת השתקה ומכאן שתביעה שיש לה תכלית לבר משפטית אחרת

⁴⁹ שם, בפס' 25.

⁵⁰ ע"מ 2978/13 מי הגליל-תאגיד והביוב האזורי בע"מ נ' יונס, פס' לז' לפסק הדין של המשנה לנשיאה רובינשטיין (23.7.2015).

⁵¹ פרשת וקנין, לעיל ה"ש 15, פס' 19 ו-31 לפסק הדין של השופט סולברג.

לא תיחשב לתביעת השתקה פסולה. עוד ראוי להדגיש בהקשר זה שתכליתן של תביעות השתקה היא להשתיק דעות לגיטימיות. מכאן **שתביעה שנועדה להשתיק ביטוי לא לגיטימי** (שהוא בגדר לשון הרע) שמכתיים את השיח הציבורי וחותר תחת היכולת לנהל שיח כאמור לא יכולה להיחשב לתביעת השתקה.

87. התביעה שבנדון הוגשה בשל פרסום שקרי, משמיץ ובלתי לגיטימי בעליל אשר מערער את היכולת לנהל שיח ציבורי בריא וחותר תחת חופש הביטוי. תביעה זו הוגשה בראש ובראשונה כדי להגן על שמו הטוב של המשיב, אך גם בניסיון לשקם את השיח הציבורי הרציונאלי ולהציל אותו ממגפת תיאוריות הקונספירציה השוטפת את ישראל. יפים לעניין זה דבריה הנכוחים של השופטת ע' ארבל שציננה כי :

השמירה על רמת הדיון הציבורי ועל תרבות השיח בישראל היא אינטרס חברתי חשוב שכל מי שחופש הביטוי יקר ללבו צריך להיות חרד לה. הענקת הגנתו של חופש הביטוי לדברים שאין בהם אלא חרפות ונאצות סופה שתחליש את מעמדה האיתן של חירות זו. היא פוגעת באפשרות להציג עמדות ודעות ולקיים דיון בהן באופן שיגשים הלכה למעשה את "שוק הרעיונות" בו מתחרים רעיונות, הגיגים ותפישות עולם זה בזה. באופן זה עשויה להיפגע גם יכולתו של הציבור לגבש לו עמדות ודעות, שהיא מעמודי התווך עליהם נשענת חירות הביטוי, ונגרמת פגיעה קשה בחינוך לסובלנות ולאזרחות טובה.⁵²

88. מן האמור עולה כי לא זו בלבד שהתכלית הלבר משפטית של תביעת המשיב אינה פסולה, אלא שמדובר במטרה לגיטימית וראויה שאף נושאת חשיבות ציבורית מן המעלה הראשונה. לפיכך, התביעה שבנדון אינה נגועה בתכלית זרה שעליה מדובר במסגרת דוקטרינת תביעת ההשתקה.

89. מכאן שגם בבחינה כוללת של התנהלות המשיב לא ניתן לזהות דפוס של הפעלת לחץ בלתי הוגן או ניסיון להרתיע שיח ציבורי לגיטימי, אלא מימוש סביר ומידתי של זכות הגישה לערכאות לשם בירור טענה קונקרטי לפגיעה קשה בשמו הטוב. המערער, שמנסה לחמוק מאחריות באמתלות שונות ומשונות, צריך להבין ש"יש דין ויש דיין". תחת זאת, הוא מנסה לקבוע סטנדרטים סטריליים לאופן ההתנהלות בהתמודדות הנפגעים מפרסומיו.

90. כדברי כב' השופטת ע' ברון בהקשר אחר הנכונים לענייננו : "התובע, אשר עומד פעם אחר פעם על זכותו להתבטא בלשון בוטה ולהשתמש בביטויים שנויים במחלוקת, איננו זכאי לדרוש ממשותפים אחרים בשיח הציבורי להימנע מלבקר את עמדותיו שלו, ואף אינו יכול לצפות מהם להשיב ללשונו המושחתת בכפפות של משי".⁵³

91. הבחינה המדורגת של המבחנים שנמנו בהלכת **וקנין** אינה מותירה מקום לספק שתביעתו של המשיב אינה תביעת השתקה ושלא מדובר באותו מקרה חריג המצדיק את הצעד הקיצוני של סילוק תביעה על הסף.⁵⁴ זאת בפרט בהינתן הזהירות הנדרשת בסיווג תביעה כתביעת השתקה בשלב המקדמי, ובשים לב לכך ש"עלות הטעות" שבדחיית תביעה ראויה עקב סיווגה המוטעה כתביעת השתקה גדולה מזו של החלטה על המשך בירור תביעה לקויה.⁵⁵ לנוכח האמור ברור לעיני כל שהחלטת ערכאות השלום והמחוזי להמשיך לדון בתביעה בדין יסודה ושדין טענת ההשתקה שהעלה המערער להידחות בשלישית.

⁵² רע"א 10520/03 **בן גביר נ' דנקנר**, פס' 23 לפסק הדין של השופטת ארבל (12.11.2006).
⁵³ ת"א (מחוזי תל אביב-יפו) 2313/00 **צימרמן נ' ידיעות תקשורת בע"מ**, פס' 32 לפסק הדין של השופטת ברון (3.2.2005).

⁵⁴ פרשת **וקנין**, לעיל ה"ש 15, פס' 31 לפסק הדין של השופט סולברג.
⁵⁵ שם, בפס' 34 לפסק הדין של השופט סולברג.

ז. המישור השני – חסינותו של המשיב

91. הסוגייה השנייה המתעוררת בענייננו נוגעת לחסינות חברי הכנסת מפני תביעות אזרחיות, ובאופן ספציפי, מפני תביעות שכנגד שהוגשו נגדם על ידי אנשים אותם תבעו. בית המשפט המחוזי הפך את החלטת בית משפט השלום בעניין זה וקבע כי למשיב עומדת חסינות מהותית לפי סעיף 1(א) לחוק החסינות ולפיכך דין התביעה שכנגד שהגיש נגדו המערער להידחות על הסף.⁵⁶
92. בית המשפט המחוזי הנכבד הכריע שחשיפת פרטיו של המערער נעשתה באופן ברור "כחלק מקמפיין ציבורי ופוליטי שזכה לתמיכה אדירה בקרב מצביעיו",⁵⁷ קמפיין ש"היווה חלק אינטגרלי מעבודתו הפרלמנטרית של המערער",⁵⁸ ומשכך פעולה זו חוסה תחת חסינותו המהותית.⁵⁹ קביעה זו בדיון יסודה ואין עילה להתערב בה. עוד קבע בית המשפט המחוזי שעצם העובדה שהמשיב תבע את המערער אינה מצדיקה, כשלעצמה, את הסרת חסינותו של המשיב ומתן אפשרות למערער לתבוע אותו, בגין מעשים שחוסים תחת חסינות מהותית.⁶⁰ להלן יראה המשיב שגם החלטה זו בדיון יסודה ואינה מצדיקה התערבות.

ז(1). חסינותו המהותית של המשיב

93. סעיף 1(א) לחוק החסינות מורה כי "חבר הכנסת לא ישא באחריות פלילית או אזרחית, ויהיה חסין בפני כל פעולה משפטית, בשל הצבעה, או בשל הבעת דעה בעל פה או בכתב, או בשל מעשה שנעשה – בכנסת או מחוצה לה – אם היו ההצבעה, הבעת הדעה או המעשה במילוי תפקידו, או למען מילוי תפקידו, כחבר הכנסת".⁶¹ תכליתה של הוראה רחבה זו היא להבטיח את עצמאותו של חבר הכנסת ולשמור על יכולתו לפעול באופן חופשי בזירה הציבורית, ללא חשש מהטלת אחריות משפטית בגין פעולות שהוא מבצע במסגרת או למען מילוי תפקידו.⁶²
94. ודוק – החסינות המהותית המוענקת לחברי כנסת "אין היא פריבילגיה שלטונית שחבר הכנסת נהנה ממנה מתוקף מעמדו הרם. החסינות העניינית ניתנה לחברי הכנסת כדי להבטיח אינטרסים ציבוריים חיוניים".⁶³ לפיכך, בבואנו לבחון האם הפעולות נשוא התביעה שכנגד חוסות תחת החסינות המהותית, עלינו לזכור שההכרעה בשאלה זו חורגת מעניינם הפרטי של הצדדים. שמירה על החסינות במקרה דנן אינה "פרס" למשיב או "עוול" כלפי המערער, אלא הגנה על התכליות והאינטרסים הציבוריים שהחסינות באה להגשים.
95. השאלה בה יש להכריע במקרה דנן היא האם פרסום העמוד הראשון בכתב התביעה שהגיש המשיב נגד המערער, המכיל פרטים מזהים, לצד צילום של פרופיל ה- linkedin שלו מהווה מעשה שנעשה במסגרת או למען מילוי תפקידו של המשיב כחבר כנסת, כאמור בסעיף 1(א) לחוק החסינות. כמפורט לעיל, בית המשפט המחוזי קבע (בצדק) כי הפרסום המדובר נעשה למען מילוי תפקידו של המשיב כחבר כנסת ולכן חוסה תחת חסינותו.⁶⁴ לעמדת המשיב, קביעה זו בדיון יסודה ואין עילה להתערב בה.

⁵⁶ פרשת פלוני, לעיל ה"ש 13, פס' 46.

⁵⁷ שם, בפס' 44.

⁵⁸ שם.

⁵⁹ שם, בפס' 45.

⁶⁰ שם, בפס' 41.

⁶¹ סי' 1(א) לחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, התשי"א-1951.

⁶² בג"ץ 11225/03 בשארה נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד ס(4) 287, עמ' 322-323 (2006) (להלן: פרשת בשארה).

⁶³ שם.

⁶⁴ פרשת פלוני, לעיל ה"ש 13, פס' 45.

96. ההלכה הפסוקה קובעת כי תחום החסינות העניינית משתרע על אותו תחום של פעילות אסורה שהיא "כה קרובה וכרוכה עניינית ומהותית" לפעילות הלגיטימית של חבר הכנסת, עד שניתן לראות בה **חלק מן הסיכון הטבעי** והמקצועי של מילוי התפקיד. ההבחנה המרכזית היא בין גלישה למעשים העלולים לעורר קושי משפטי אגב פעילות ציבורית לגיטימית – לבין ניצול מכון של המעמד לביצוע מעשה אסור עצמאי וזר לתפקיד.⁶⁵
97. בענייננו, נקודת המוצא צריכה להיות שהתביעות שהגיש המשיב הוגשו במסגרת מאבק ציבורי מובהק שניהל כחבר כנסת נגד פרסומים קונספירטיביים חמורים שיוחסו לו. פרסום פרופיל ה-Linkedin ופרטיו המזהים של המערער נעשו כחלק מאותו מהלך ציבורי – דהיינו, במסגרת תגובה פומבית להפצת פרסום משמיץ, במטרה לחשוף את זהותו של מי שנטל חלק בהפצת אותם פרסומים מכפישים ולהרתיע מפני המשך פעילות דומה. אין מדובר במהלך פרטי, אישי או מנותק מתפקידו הציבורי של המשיב, אלא בפעולה הנלווית ישירות למאבק ציבורי ממומן שאותו יזם המשיב במסגרת ומתוקף תפקידו. כפי שהיטיב להבהיר בית המשפט המחוזי: "חשיפת שמו של המשיב נעשתה באופן ברור כחלק מקמפיין ציבורי ופוליטי שזכה לתמיכה אדירה בקרב מצביעיו של המערער שהתגייסו בהמוניהם כדי לתרום לו סכומי כסף גדולים".⁶⁶
98. "מבחן הסיכון הטבעי" אומר כי יש לבחון אם מדובר ב"גלישה" למעשים המעוררים קושי משפטי אגב פעילות ציבורית לגיטימית, או באירוע עצמאי שנועד לנצל את המעמד הפרלמנטרי לצרכים זרים ופסולים. בענייננו, הפרסום לא נועד לקדם אינטרס פרטי, לא בוצע כחלק ממעשה עברייני מתוכנן מראש, ולא שימש כלי לביצוע פעולה זרה לתפקיד. הוא נעשה בהקשר ציבורי ברור, כתגובה לפרסום קודם, ובזיקה ישירה לפעילותו הציבורית של המשיב.
99. כפי שנקבע בהלכת **פנחסי** – החסינות המהותית חלה מקום שבו חבר הכנסת "גולש" אגב פעילות ציבורית מותרת אל תחום העלול לעורר קושי משפטי חלה חסינות,⁶⁷ וזה בדיוק מה שקרה בענייננו. פרסום הפרופיל ופרטיו המזהים של המערער מהווה לכל היותר פעולה המצויה במתחם "הסיכון הטבעי" הכרוך בניהול מאבק ציבורי תקיף בזירה הדיגיטלית. לא מדובר בתכנון מראש של מעשה פסול המנצל את המעמד הפרלמנטרי, אלא בפעולה מהותית הכרוכה בפעילות לגיטימית.
100. ראוי לציין שהדוגמה שהובאה בהלכת **פנחסי** בדבר חבר כנסת אשר "לא נזהר בלשונו" ומסר ברשלנות ידיעה מדינית-ביטחונית סודית ממחשה את רוחבה של החסינות העניינית. אף מקום שבו מדובר לכאורה בפגיעה באינטרס ציבורי מן המעלה הראשונה – ביטחון המדינה – קובע בית המשפט כי מקום שבו המסירה נעשתה אגב הבעת דעה לגיטימית ובזיקה עניינית למילוי התפקיד, מדובר בגלישה המצויה בגדר "הסיכון הטבעי" של הפעילות הפרלמנטרית.⁶⁸ אם כך ביחס לפגיעה אפשרית באינטרס ביטחוני רגיש, קל וחומר שאין לשלול את החסינות באופן גורף מקום שבו מיוחסת לחבר הכנסת פגיעה בפרטיות, וזאת בהקשר של מאבק ציבורי מובהק וביחס למידע שפורסם בזירה ציבורית.
101. זאת ועוד, אין בענייננו כל אינדיקציה לכך שהמשיב פעל מתוך מניע אישי או מתוך עיסוק ממוקד במערער כאדם פרטי. המערער לא היה יעד עצמאי להתקפה אישית, אלא אחד מבין מפיצי הפרסום המשמיץ שנגדם הופנה המאבק הציבורי. הפרסום נשוא התביעה שכנגד לא נבע מתכנון מוקדם לפגוע בפרטיותו של המערער, אלא בוצע כחלק אינטגרלי מההתמודדות הציבורית עם התכנים המזיקים

⁶⁵ בג"ץ 1843/93 **פנחסי נ' כנסת ישראל**, פ"ד מט(1) 661, בעמ' 688-689 (1995) (להלן: פרשת **פנחסי**).

⁶⁶ פרשת **פלוגי**, לעיל ה"ש 13, פס' 44.

⁶⁷ פרשת **פנחסי**, לעיל ה"ש 65, בעמ' 688-689.

⁶⁸ שם.

שבהם נלחם המשיב. בהיעדר מניע אישי, ובנסיבות שבהן הפעולה משתלבת באופן טבעי במהלך ציבורי רחב יותר, מתחזקת המסקנה שמדובר בגלישה לתחום האפור אגב פעילות לגיטימית – ולא באירוע עצמאי המנותק מן התפקיד.

102. מבחן הזיקה שנקבע על-ידי הנשיא בדימי' שמגר מוביל לאותה מסקנה. ההבחנה שערך שמגר בין מעשה הנעשה "כחלק אינטגרלי מן הפעילות הלגיטימית וכעניין נגדר או משני לה" – לבין מעשה עצמאי ומכוון שנועד לנצל את המעמד הפרלמנטרי לצרכים זרים – משרטטת את גבולות החסינות. מקום שבו העבירה הנטענת כרוכה באופן מהותי בפעילות הציבורית עצמה, תחול החסינות. לעומת זאת, מקום שבו מדובר במעשה מנותק, מתוכנן ועצמאי מהפעילות הציבורית החסינות לא תחול.⁶⁹

103. כאמור, חשיפת זהותו של המערער לא היה אירוע עצמאי או יוזמה פרטית המנותקת מפעילותו הציבורית של המשיב, אלא חלק ישיר ורציף מהמאבק הציבורי שהוא מנהל בתגובה לפרסומים משמיצים והפצת דיסאינפורמציה. אין מדובר בניצול מעמדו כחבר כנסת לשם השגת טובת הנאה אישית, פגיעה לשמה או פעולה זרה לתפקיד, אלא בפעולה הנלווית לעימות ציבורי שבו היה מעורב מתוקף שליחותו הציבורית. לפיכך, מתקיימת במקרה זה הזיקה העניינית הנדרשת בין הפרסום לתפקיד הציבורי, והמעשה שבגיניו המשיב נתבע חוסה תחת ההגנה הקבועה בסעיף 1(א) לחוק החסינות גם לפי גישה זו.

104. מבחן "הרלוונטיות" שנקבע על-ידי השופט גולדברג מחזק גם הוא את תחולת החסינות בענייננו. לפי מבחן זה החסינות קמה רק מקום שבו "הבעת הדעה והמעשה האחר חייבים להיות רלוואנטיים למילוי התפקיד או למען מילוי התפקיד. הרלוואנטיות מתקיימת רק כשהפעולה (הבעת דעה או מעשה אחר) משרתת את התהליך הדמוקרטי שלשמו קיימת הכנסת ושלשמו נבחרו חברי הכנסת".⁷⁰ בענייננו, חשיפת זהותו של המערער לא בוצעה לשם עניין אישי, אלא כחלק מהתמודדות פומבית עם פרסומים חמורים שהופנו כלפי המשיב בזירה הציבורית. המשיב הוא לא זה שפתח בחילופי הדברים בפלטפורמה ציבורית. המערער נטל חלק בהפצת פרסום משמיץ נגד המשיב וחשיפת זהותו נועדה להבהיר לציבור שלהפצת תכנים בזירה הציבורית יש השלכות וכי יותר לא תעמוד למעוולים הגנת האנונימיות שמאפשרת את מעגל ההכפשה וההקצנה. משמעות הדבר היא שהפרסום שבגיניו המשיב נתבע משתלב במאבק הציבורי שמנהל המשיב כחבר כנסת והיה רלוונטי למאבק זה וחלק ממנו. משכך מתקיימת בענייננו דרישת הרלוונטיות והחסינות העניינית חלה גם לפי גישה זו.

105. הנה כי כן, מתקיימים בענייננו כלל המבחנים שנקבעו בפסיקה להחלת החסינות המהותית, שכן מדובר בפעולה הכרוכה באופן הדוק בפעילותו הציבורית של המשיב כחבר כנסת.

106. המשיב לא רואה לנכון להתייחס בהרחבה לטענת המערער בדבר השתק שיפוטי, הנסמכת על התביעה שהגיש נגד חברת הכנסת שפרסמה את הפוסט המקורי. די לומר בעניין זה כי תביעה זו שונה מהותית מהתביעה נגד המשיב מן הטעם הפשוט שהפרסום של חברת הכנסת אסטרטוב לא חוסה תחת חסינות לפי המבחנים שנקבעו בפסיקה, ואילו הפרסום שבגיניו נתבע המשיב כן חוסה תחת חסינות לפי אותם מבחנים. ניסיונו של המערער לחלץ מהתביעה שהגיש המשיב נגד חברת הכנסת אסטרטוב השתק שיפוטי או סתירה לעמדת המשיב בהליך דנן אינו יותר מתרגיל הסחה משפטי אשר מנסה להרחיק את בית המשפט הנכבד מהסוגיות המהותיות שיש להכריע בהן במקרה דנן באמצעות טיעון חסר אחיזה במציאות העובדתית והמשפטית, שאין לו על מה שיסמוך.

⁶⁹ שם, בעמ' 729-728.

⁷⁰ שם, בעמ' 721.

ז(2). חסינות המשיב בתביעה שכנגד

106. המשיב יוסיף ויטען כי צדק בית המשפט המחוזי משקבע כי העובדה שהוא תבע את המערער אינה מהווה, כשלעצמה, הצדקה להסיר את חסינותו ולאפשר למערער להגיש נגדו תביעה שכנגד.
107. המערער מסתמך בהקשר זה על פסק הדין בפרשת **רגב**, שבו, לטענתו, נקבע שאין מקום לסלק על הסף תביעה שכנגד שהגיש מי שנתבע על-ידי חבר כנסת. ואולם, כפי שביאר בית המשפט המחוזי בענייננו, פסיקה זו עומדת בניגוד להוראות סעיף 1(א) לחוק החסינות המתמקד באופי המעשה שבגיניו נתבע חבר הכנסת ולא בהתנהלותו הדיונית.⁷¹ לעמדת המערער, עובדה זו מעוררת קושי מהותי שלא ניתן להתגבר עליו. פסק דין **רגב** אינו מתיישב עם הדין הקיים ואין בו כדי לשנות את המבחן הנורמטיבי הקבוע בסעיף 1(א) כפי שפורש בפסיקת בית המשפט העליון.
108. המשיב מסתמך על קונסטרוקציה משפטית חסרת כל אחיזה בחקיקה ובפסיקת בית המשפט העליון שיצאה בשנים האחרונות מכלל שליטה והפכה לסוס פרא של ממש. מעבר לכך, הקונסטרוקציה האמור מפרה את האיזון העדין בין הרשות המחוקקת לרשות השופטת וגורמת לחוסר קוהרנטיות וודאות משפטית. ההליך דגן מזמן לפתחו של בית המשפט הנכבד הזדמנות לעשות סדר בכאוס השורר בסוגיה זו ולהעמיד הלכה מכונה.
109. לעמדת המשיב, הפרשנות שמציע המערער לסעיף 1(א) לחוק החסינות על יסוד פסק דין **רגב** היא חסרת יסוד ולאימוצה יהיו השלכות ציבוריות חמורות ונרחבות. זאת משום שאימוץ פרשנות לפיה חבר כנסת המבקש להגן על שמו הטוב במסגרת תפקידו הציבורי יאבד באחת את ההגנה שהעניק לו המחוקק רק משום שפנה לערכאות, תרוקן מתוכן את סעיף 1(א) ותיצור אפקט מצנן כלפי חברי כנסת המבקשים להגן על עצמם מפני פרסומים משמיצים בזירה הציבורית. לעמדת המשיב, לא ניתן להגיע למסקנה מעין זו באמצעות כללי הפרשנות המקובלים הנוהגים בשיטתנו ולפיכך אין מנוס מלדחות את טענות המערער בסוגיה זו.
110. כידוע "פרשנות ראויה היא פרשנות המקיימת שני תנאים: האחד – היא מצליחה לשלוף משמעות משפטית מתוך המשמעות הלשונית בכל המקרים; והשני – המשמעות הלשונית הניתנת ללשון הטקסט המשפטי מגשימה בצורה הטובה ביותר את ייעודה של הפרשנות במשפט, תוך התחשבות בשיקולים פילוסופיים, חוקתיים ופרגמטיים".⁷² מסיבה זו, בישראל אומצה זה מכבר גישת הפרשנות התכליתית,⁷³ אשר "גורסת כי לטקסט המשפטי יש לתת אותו פירוש המקיים בצורה הטובה ביותר את תכליתה של הנורמה הטבועה בטקסט".⁷⁴
111. במסגרת שיטה זו "מבין המשמעויות (הלשוניות) השונות שהטקסט החקיקתי סובל (כיצירה לשונית) יש לבחור באותה משמעות (משפטית) המגשימה את התכלית המונחת ביסוד הטקסט החקיקתי. אם מספר משמעויות (לשוניות) מגשימות את תכליתו של הטקסט החקיקתי, יש לבחור באותה משמעות אשר יותר מכל משמעות אחרת מגשימה באופן המלא ביותר את תכליתה של החקיקה".⁷⁵ כפי שנראה להלן, הן לשונו והן תכליתו של חוק החסינות תומכות בעמדת המשיב.
112. נתחיל אפוא בלשון החוק. סעיף 1(א) לחוק החסינות מורה כך: "חבר הכנסת לא ישא באחריות פלילית או אזרחית, ויהיה חסין בפני כל פעולה משפטית, בשל הצבעה, או בשל הבעת דעה בעל פה או בכתב, או בשל מעשה שעשה – בכנסת או מחוצה לה – אם היו ההצבעה, הבעת הדעה או המעשה במילוי תפקידו, או למען מילוי תפקידו, כחבר הכנסת". כפי שניתן לראות, סעיף 1(א) הניל נוקט

⁷¹ פרשת פלוני, לעיל ה"ש 13, פסי' 39.

⁷² אהרן ברק **פרשנות במשפט - תורת הפרשנות הכללית** 326 (1992) (להלן: ברק).

⁷³ ע"פ 2910/94 ארנסט יפת נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(2) 353, עמ' 474 (1996).

⁷⁴ ברק, לעיל ה"ש 72, בעמ' 373.

⁷⁵ אהרן ברק, **פרשנות במשפט - פרשנות החקיקה** 85 (תשנ"ג).

בלשון רחבה המעניקה לחברי כנסת חסינות בלתי מותנית מפני כל פעולה משפטית המופנית נגד פרסומים, דעות ומעשים שעשו במסגרת מילוי תפקידם או "למען מילוי תפקידם". בלשונו של סעיף 1(א) אין כל עיגון לטענה לפיה החסינות מכוחו מותנית בהתנהלותו הדיונית של חבר הכנסת ופוקעת במקרה שהחליט לנקוט בהליך משפטי, ואין כל רמז לכך שהמחוקק היה מעוניין לשלול מחברי כנסת חסינות רק מן הטעם שהגישו תביעה.

113. "כידוע, גבול הפרשנות הוא גבול הלשון, ועל הפרשן לבחור בפרשנות שיש לה עיגון או אחיזה מינימאלית בלשונו של החוק".⁷⁶ עוד נפסק כי "הפרשנות המילולית אמנם טומנת בחובה גמישות מסוימת, אולם אין למתוח גבול הלשון בצורה מלאכותית".⁷⁷ במקרה דנן, אין לטענה לפיה הגשת תביעה על ידי חבר כנסת מפקיעה את חסינותו כלפי הנתבע ולו אחיזה מינימאלית בלשונו של סעיף 1(א) הנ"ל ולא ניתן למתוח אותה באופן שיתיישב עם טענה זו. מכאן שהפרשנות המוצעת על ידי המשיב אינה נמצאת בתוך מתחם המשמעויות הלשוניות של סעיף 1(א) וחורגת מגבולות לשונו.

114. הדברים ברורים: הכלל הדיוני שנקבע בפרשת רגב, לפיו יש ליתן משקל לעצם הגשת תביעה על ידי חבר הכנסת במסגרת בחינת תחולתה של חסינותו,⁷⁸ אינו עולה בקנה אחד עם לשונו הברורה של סעיף 1(א) לחוק החסינות. סעיף זה קובע חסינות מהותית רחבה ואינו מתנה את תחולתה בהתנהלותו הדיונית של חבר הכנסת או בבחירותיו האסטרטגיות בזירה המשפטית. הכנסת שיקול חיצוני מסוג זה – הנסוב על עצם הפנייה לערכאות – חורגת מלשון החוק ומהמסגרת הנורמטיבית שהתווה המחוקק, ועלולה להביא, הלכה למעשה, לכרסום בלתי מוצדק בהיקף החסינות. פרשנות מעין זו יוצרת מנגנון עקיף להסרת החסינות ולפיכך אין לאפשר זאת.

115. נמשיך עתה לבחינת תכלית החוק. כבר נפסק שהחסינות שמעניק סעיף 1(א) "מיועדת להבטיח כי חבר כנסת יוכל למלא נאמנה את תפקידו ולייצג את ציבור בוחריו תוך מתן ביטוי חופשי ומלא לדעותיו ולהשקפותיו, ללא חשש וללא מורא כי הדבר עלול לעלות לו בהרשעה פלילית או בחיוב כספי אישי בהליך אזרחי".⁷⁹ עוד נפסק כי "התכליות המונחות ביסוד החסינות העניינית ... מבטאות רצון להבטיח את עצמאותו ואת חופש הפעולה של חבר הכנסת".⁸⁰ אכן, כפי שציין הנשיא בדימו' ברק, "ביסוד החסינות העניינית ... עומד הרצון לאפשר לחבר-הכנסת לפעול בתפקידו כחבר-כנסת בלא חשש מתביעות מצד הרשות המבצעת, מצד המפלגה, מצד הבוחר או מצד אזרח מהשורה..."⁸¹.

116. מדברים אלו עולה בבירור שסעיף 1(א) לחוק החסינות נועד להעניק לחבר הכנסת חופש פעולה רחב, אשר יאפשר לו לייצג את ציבור בוחריו, להביע את עמדותיו וליטול חלק במאבקים ציבוריים ללא מורא מפני הליכים משפטיים אישיים. פרשנות מצמצמת או מסייגת של לשון החוק לפיה חסינותו של חבר הכנסת פוקעת כאשר הוא נוקט בהליך משפטי אינה מתיישבת עם תכליות אלו, שכן היא עלולה לפגוע בעצמאותו של חבר הכנסת, להרתיעו מפעילות ציבורית נדרשת ולכרסם ביכולתו למלא את שליחותו הדמוקרטית באופן חופשי ובלתי תלוי. זאת בפרט כאשר חבר הכנסת פועל בלב מחלוקת ציבורית טעונה, ונוקט עמדה או מבצע פעולה כחלק ממאבק ציבורי שבו הוא רואה שליחות, כפי שקרה בעניינו.

⁷⁶ ע"א 9453/10 ישראיר תעופה ותיירות בע"מ נ' פקיד שומה אילת, פסקה 36 לפסק הדין של השופטת נאור (10.6.2014).

⁷⁷ רע"א 67114-01-25 פלוני נ' אסעד, פסקה 14 לפסק הדין של הנשיא עמית (22.12.2025).

⁷⁸ ע"א (חיי) 29466-01-15 רגב נ' גולן, פסי' לה (1.7.2015) (להלן: פרשת רגב).

⁷⁹ פרשת בשארה, לעיל ה"ש 62, בעמ' 300.

⁸⁰ שם, בעמ' 323-322.

⁸¹ בג"ץ 11298/03 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ועדת הכנסת, פ"ד נט(5) 865, עמ' 877-878 (2005).

117. תוצאה זו אינה מתיישבת עם תכלית החסינות, שנועדה להבטיח כי חבר הכנסת יוכל לפעול בזירה הציבורית ללא מורא מהליכים משפטיים אישיים הנובעים ישירות מפעילותו זו. אימוץ הפרשנות המוצעת על ידי המערער לסעיף 1(א) עלולה אפוא ליצור אפקט מצנן חמור שימנע מחברי כנסת לפנות לערכאות כחלק מפעילותם הציבורית או לשם הגנה על שמם הטוב, מחשש שאם יעשו כן יחשפו עצמם להליכים משפטיים נגדיים ויאבדו את ההגנה שהחוק מעניק להם. זאת חרף העובדה שישנו אינטרס ציבורי מובהק לאפשר לחברי כנסת לקדם את עמדותיהם גם באמצעות הליכים משפטיים ולהעניק להם את הכלים הדרושים כדי להתמודד עם מכפישים ומחוללי תיאוריות קונספירציה.
118. מן האמור עולה כי הפרשנות המוצעת על ידי המערער לסעיף 1(א) תחתור תחת עצמאותם של חברי הכנסת, תפגע בחופש הפעולה שלהם בזירה הציבורית וביכולתם לשרת את הציבור שבחר בהם, ותרקון מתוכן את ההגנה שנועדה להבטיח את תפקודה התקין של הרשות המחוקקת. כל זאת בשעה שנבחר הציבור נדרשים להתמודד עם מבול של השמצות פרועות ותיאוריות קונספירציה מופרעות שמתפשטות חדשות לבקרים ברשתות החברתיות כאש בשדה קוצים.
119. לא יכול להיות ספק שצו השעה הוא להרחיב את יכולתם של נבחר ציבור להתמודד עם תופעה מזיקה זו. בנסיבות אלו הפרשנות המוצעת על ידי המערער חוטאת לרוח הזמן והתקופה, וראוי להזכיר בהקשר זה כי שיטת הפרשנות התכליתית היא שיטה דינמית,⁸² הגורסת כי משמעות הטקסט המשפטי משתנה לאורך הזמן בהתאם לשינויים החברתיים, הטכנולוגיים והכלכליים. מסיבה זו, הפרשן נדרש לפרש כל נורמה משפטית באופן שיאפשר לה "לשרת את צרכי ההווה בצורה הטובה ביותר".⁸³ הפרשנות שמציע המערער אינה תואמת לשינויים הטכנולוגיים והחברתיים האדירים שהמשפט נדרש להתמודד עמם כיום וגם מטעם זה יש לדחות אותה.
120. מעבר לכך, אימוץ הפרשנות המוצעת על ידי המשיב עלול לפגוע קשות בתפקוד חבר הכנסת ובפעילות הרשות המחוקקת. זאת משום שעצם ניהולו של הליך משפטי אישי נגד חבר הכנסת, הנגזר מפעילותו הציבורית, מטיל עליו נטל ממשי וגוזל ממנו משאבים, זמן ותשומת לב, באופן הפוגע ביכולתו למלא את שליחותו הציבורית. כמפורט לעיל, החסינות שמעניק סעיף 1(א) לחברי הכנסת נועדה למנוע פגיעה מעין זו בתפקודם ואף מטעם זה לא ניתן לקבל את טענות המערער בסוגיה זו.
121. עוד ראוי להזכיר בהקשר זה כי לפי תקנה 21(ב) לסדר הדין האזרחי "דין תביעה שכנגד כדין כתב תביעה לכל דבר ועניין והיא אינה תלויה בהמשך קיומה של התביעה העיקרית".⁸⁴ משמעותה של הוראה זו היא שתביעה שכנגד היא תביעה לכל דבר ועניין אשר כפופה לאותם כללים שאליהם כפופות כל התביעות האחרות. משכך, אין יסוד לקביעה כי עצם הגשתה במסגרת הליך קיים גורעת מתחולתה של החסינות המהותית הקבועה בדין. הבחנה מלאכותית בין תביעה "רגילה" לבין תביעה שכנגד, באופן שיביא לשלילת חסינות מקום שבו הייתה עומדת אילו התביעה הייתה מוגשת בהליך נפרד נגד חבר הכנסת, אינה מתיישבת עם עקרונות היסוד של השיטה.
122. מן האמור לעיל עולה בבירור כי התחשבות בשאלה האם חבר כנסת נקט בהליך משפטי כלשהו במסגרת הכרעה בבקשה להסיר את חסינותו ומתן משקל להתנהלותו הדיונית בהקשר זה, חורגת מלשונו הברורה של חוק החסינות ואינה מתיישבת עם תכליתו.
123. לסיכום חלק זה: הכלל שנקבע בפרשת רגב שגוי, אינו תואם את לשון החוק, את תכליתו ואת הרציונאלים שבבסיסו.

⁸² ברק, לעיל ה"ש 72, בעמ' 379-378.

⁸³ שם.

⁸⁴ תקנה 21(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018.

124. למעלה מן הצורך יובהר כי גם אם בית המשפט הנכבד יבכר את פרשנותו של המערער לסעיף 1(א) לחוק החסינות ויישם את הכלל שנקבע בפרשת **רגב** במקרה שבנדון לא יהיה בכך כדי להועיל למערער או לשנות מהמסקנה שאלה הגיע בית המשפט המחוזי בעניינו.
125. הטעם לכך, כפי שציין בית המשפט המחוזי, הוא שעיון מדוקדק בפסק הדין מלמד כי לא נקבע בו כלל גורף לפיו אדם שנתבע על ידי חבר כנסת רשאי להגיש נגדו תביעה שכנגד. כל שנקבע בפרשת **רגב** היה שבמקרה שאדם כאמור מבקש להגיש תביעה נגדית נגד חבר הכנסת שתבע אותו "פני הדברים עשויים להיות שונים", ⁸⁵ ושהגשת התביעה על ידי חבר הכנסת היא רק **אחד** מני "שיקולים שיהא על בית משפט... להביאם בחשבון" בבואו להכריע בשאלה האם יש להסיר חסינות. ⁸⁶
126. כלומר, פסק הדין בפרשת **רגב** אינו מיתר את הדיון בשאלה האם המעשים שבגינם נתבע המשיב בוצעו "במסגרת" או "למען מילוי תפקידו" ולכן חוסים תחת חסינותו המהותית. כפי שהובהר לעיל, וכפי שגם קבע בית המשפט המחוזי, ⁸⁷ המעשים שבגינם הוגשה התביעה שכנגד חוסים בבירור תחת חסינותו המהותית של המשיב ולפיכך, גם בהינתן שהמשיב תבע את המערער, אין מנוס מלסלק על הסף את התביעה שכנגד.
127. עוד ראוי לציין בהקשר זה שהמקרה שלפנינו שונה מהמקרה שעליו דובר בפרשת **רגב** שבו "עשוי להתעורר ספק בשאלה האם מדובר בפעולה... שחוסה תחת כנפי סעיף 1(א) של חוק החסינות". ⁸⁸ בעניינו לעומת זאת אין ספק שמדובר בתביעה שכנגד בגין פעולה שבוצעה במסגרת מאבק ציבורי מובהק, בזיקה ישירה לתפקידו של המשיב כחבר כנסת ונעשתה במסגרת ולמען מילוי תפקידו. משעה שנקבע, על פי המבחנים שנדונו לעיל, כי הפעולה מצויה בגדר מילוי התפקיד ולמען מילוי ובהלימה לקביעת בית המשפט המחוזי – אין מקום להימנע מהחלת החסינות אך מן הטעם שחבר הכנסת יזם תחילה הליך משפטי. משכך, דין פסיקת המחוזי להיוותר על כנה.
128. עוד יובהר שגם אין מקום להותיר את בירור התביעה שכנגד לשלב הליכי מאוחר יותר, ובעצם לשלול את החסינות כעילת סף, שכן **עצם קיומו של ההליך** הוא הפגיעה שמבקשת החסינות למנוע. ⁸⁹ משעה שהזיקה לפעילות הציבורית ברורה על פני הדברים, מתחייב סילוק התביעה על הסף, על מנת שלא לאפשר עקיפה דיונית של ההגנה המהותית שהוענקה בדין. הותרת ההליך להתברר לגופו תרוקן מתוכן את מוסד החסינות ותסכל את תכליתו הנורמטיבית, המבקשת להבטיח פעולה ציבורית חופשית וללא מורא.

ח. פגיעה בפרטיות

129. עוד למעלה מן הצורך, ולמען הזהירות בלבד, המשיב יטען שדחייתה על הסף של התביעה שכנגד אינה עושה עוול עם המערער, שכן ממילא דינה של תביעה זו להידחות לגופה בהיעדר עילה.
130. ההליך דן מתנהל בדלתיים פתוחות שהחלטות בו מפורסמות לציבור הרחב במלואן. מכאן שזהות הצדדים להליך והמעשים המיוחסים לכל צד היא כבר היום מידע פומבי שנגיש לציבור. המערער לא הגיש בשום שלב בקשה לניהול ההליך בדלתיים סגורות, ויש בעובדה זו כדי לעורר תהיות בנוגע לכנות טענתו לפיה הוא חרד לפרטיותו. מעבר לכך, בעניינו מדובר בסכסוך בעל תהודה ציבורית שלווה בגיוס כספים ובהתעניינות ציבורית רבה. בנסיבות אלו, זהותו של המערער וכל הפרטים

⁸⁵ פרשת **רגב**, לעיל ה"ש 78, פסי' לה.

⁸⁶ שם, בפסי' לז.

⁸⁷ פרשת **פלוגי**, לעיל ה"ש 13, פסי' 45.

⁸⁸ פרשת **רגב**, לעיל ה"ש 78, פסי' לב.

⁸⁹ ת"א (שלום ים) 17496-02-22 **קארה נ' בן יהודה**, פסי' 14 (8.5.2022).

המופיעים בכתבי הטענות של הצדדים היו מתפרסמים במוקדם או במאוחר, ללא קשר לפרסום שלטענת המערער פוגע בפרטיותו.

131. משזהותו ופרטיו של המערער היו נחשפים ממילא וללא קשר לפרסומי המשיב, אין לומר כי פרסומים אלו מהווים פגיעה בפרטיות במובנה המשפטי. שהרי מקום שבו אין לאדם סביר ציפייה סבירה לאנונימיות לא תיתכן פגיעה בפרטיות, וכבר נפסק בהקשר זה ש"פרסום מידע שכבר מצוי ברשות הרבים, גם אם הוא אישי, אינו נחשב כשלעצמו לפגיעה חמורה בפרטיות המצדיקה איסור פרסום".⁹⁰ 132. זאת ועוד, ממש לאחרונה אישרר בית המשפט העליון פסיקה שקבעה כי פרסום כתב בי דין הכולל את פרטיו המזהים של אחד הצדדים להליך ברשת החברתית "פייסבוק" אינו מהווה פגיעה בפרטיות משום ש"פרסום העתק מדויק של כותרת כתב התביעה ... ללא עריכתה או שינויה, מהווה פרסום מותר ומוגן אשר לא מקים ... עילת תביעה בגין פגיעה בפרטיותו". עוד צוין באותה פרשה כי "אם המבקש היה חרד לפרסום פרטיו האישיים, היה עליו לפנות מראש בבקשה לצו איסור פרסום; משלא עשה כן ופרטיו האישיים פורסמו – אין בידו להלין על כך" והדברים יפים, כמובן, גם לענייננו.⁹¹ 133. אם כך נקבע ביחס לפרסום מסמך משפטי רשמי הכולל את ליבת הפרטים המזהים של אדם שהם שמו, מספר זהותו, פרטי התקשרותו ומענו הרי שבגזירה שווה אין פסול בפרסום פרטים המצויים ממילא במרחב הציבורי והנגיש, כדוגמת פרופיל LinkedIn, הכולל תמונה ומקום עבודה. זאת, במיוחד בעידן הדיגיטלי, שבו עצם ציון שמו של אדם מאפשר בנקל ובאמצעות חיפוש פשוט לאתר את אותם פרטים באופן עצמאי. בנסיבות אלו, אין לראות בפרסום מידע מסוג זה משום פגיעה בפרטיות, אלא לכל היותר חשיפה נוספת של מידע זמין, אשר ממילא מצוי בהישג ידו של הציבור הרחב.

134. יתר על כן, גם אם הפרסום שעליו מלין המערער מהווה פגיעה בפרטיות – טענה המוכחשת – עומדות למשיב ההגנות הקבועות בסעיף 18 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 (להלן: **חוק הגנת הפרטיות**).⁹²

135. ראשית, עומדת למשיב הגנת תום הלב הקבועה בסעיף 18(2) לחוק הגנת הפרטיות. מן העובדות עולה כי המשיב פרסם פרטים מזהים של המערער שממילא מצויים בכותרת כתב התביעה הניתן לפרסום במסגרת הדין כפי שצוין לעיל, וכן חשיפה משלימה של פרופיל הנגיש לכל מתוקף פרטים אלה. משכך, טרוניית המערער בנוגע ל"חשיפה" של זהותו אינה מדויקת כלל, שכן מדובר בפרסום פרטים נוספים שמצויים בהישג ידו של הציבור בחיפוש ישיר דרך הרשתות החברתיות וחכמת ההמונים. למעשה, בימינו אנו, מספיק פרט מידע בודד כדי לבצע חיפוש ברשתות תוך הצלבות מתאימות כדי לחשוף פרטים מזהים רבים.

136. זאת ועוד, חשיפת זהותו של המערער לא נעשתה לשם פגיעה בפרטיות או חשיפת מידע אינטימי, אלא לשם זיהוי בלבד של מי שנטל חלק פעיל בהפצת תוכן משמיץ בזירה הציבורית. מדובר בפעולה מדודה וממוקדת מצד המשיב שנועדה להתמודד עם פרסום משמיץ ולהשיב אחריות לשיח הציבורי, ולא במהלך נקמני או חודרני. המשיב פעל בהקשר זה בתום לב נגד תופעת האנונימיות ברשת שלה השלכות הרסניות רבות ושבה הוא נאבק. היטיב לתאר זאת פרופ' קרמינצר שכתב כי:

אנונימיות ברשת מאפשרת לדובר להשתחרר מעכבותיו, לשחרר את חרצובות לשונו, להשתלח, לפגוע ולהשמיץ בידיעה שבחסות האנונימיות הוא לא יידרש לתת את הדין, או לשאת באחריות לדבריו, בין בדרך של אחריות-דיווח חברתית, בין

⁹⁰ ת"א (שלום חי) 49949-10-25 **יוסיאן נ' עילם**, פס' 41 (11.3.2026).

⁹¹ רע"א 9653-12-25 **קנר נ' אונגרפלד**, פס' 2 לפסק הדין של השופטת כנפי-שטייניץ (8.2.2026).

⁹² ס' 18 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 (להלן: **חוק הגנת הפרטיות**).

בדרך של התמודדות עם תגובה מצידו של הנפגע או עם כל סנקציה חברתית אחרת. ניצול לרעה של האנונימיות במרחב המקוון עלול להביא לזרימה של השמצות שקריות, להפוך את האינטרנט למקלטו של הנבל ולהסב פגיעה חמורה לכבוד האדם של הניזוק ולזכותו לשם טוב".⁹³

137. בנסיבות אלה חלה בענייננו ההגנה הקבועה בסעיף 18(2)(ב) לחוק הגנת הפרטיות,⁹⁴ המורה כי מקום שבו "הפגיעה נעשתה בנסיבות שבהן היתה מוטלת על הפוגע חובה חוקית, מוסרית, חברתית או מקצועית לעשותה" לא מדובר בפגיעה אסורה בפרטיות. כאמור, בענייננו המשיב פעל בתגובה לפרסום משמץ שהופנה כלפיו בזירה הציבורית, וכחבר כנסת – ששמו הטוב מהווה תנאי לפעילותו הציבורית – עמדה לו חובה ציבורית להתמודד עם הפצת תכנים פוגעניים ולמנוע המשך הפצה אנונימית של האשמות שקריות וחמורות.

138. כמו כן חלה בענייננו ההגנה הקבועה בסעיף 18(2)(ג) לחוק הגנת הפרטיות,⁹⁵ שלפיה במקרים שבהם "הפגיעה נעשתה לשם הגנה על ענין אישי כשר של הפוגע" לא מדובר בפגיעה אסורה בפרטיות. זאת משום ששמו הטוב והמוניטין הציבורי של נבחר ציבור הם עניין אישי כשר מן המעלה הראשונה. הפרסום נשוא התביעה שכנגד נעשה כחלק ממאבק פומבי שנועד להגן על שמו של המשיב ולהציב אחריות למי שנטל חלק בהפצת תוכן משמץ.

139. לבסוף, חלה בענייננו גם ההגנה שבסעיף 18(3) לחוק המורה כי אם "בפגיעה היה ענין ציבורי המצדיק אותה בנסיבות הענין, ובלבד שאם היתה הפגיעה בדרך של פרסום – הפרסום לא היה כוזב". סעיף זה אינו מותנה בדרישת תום לב, אלא בקיומו של עניין ציבורי ובהיותו של הפרסום הנתקף אמת. כאמור, בענייננו, לא מדובר בסכסוך פרטי גרידא, אלא בעימות ציבורי סביב פרסום משמץ נגד נבחר ציבור. זיהויו של מי שפעל תחת מעטה אנונימיות והפיץ תוכן פוגעני בזירה הציבורית נוגע לאופן ניהולו של השיח הציבורי ולאחריות הנלווית להשתתפות בו. בנוסף על כך, אין חולק שהפרסום שעליו מלין המערער לא היה כוזב ולפיכך מתקיימים בענייננו תנאי ההגנה.

140. משכך, אף בהנחה שמתקיימת פגיעה בפרטיות – והיא מוכחשת – עומדות למשיב ההגנות הקבועות בחוק, ודין התביעה שכנגד להידחות גם מטעם זה.

ט. סיכום

141. מטעמים אלו כולם יש לדחות את הערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי. ראשית, משום שאין בתביעת לשון הרע שהגיש המשיב ולו מאפיין אחד המצדיק לסווג אותה כתביעת השתקה. מדובר בתביעה לגיטימית, בעלת חשיבות מן המעלה הראשונה, שנועדה להתמודד עם תופעה חמורה של הפצת פרסומים כוזבים ותיאוריות קשר אשר מערערות את יכולתו של הציבור להבחין בין אמת לשקר ומהוות סכנה של ממש לתשתית הדמוקרטית.⁹⁶ במציאות זו, תביעתו של המשיב אינה ניסיון "להלך אימים" או להשתיק ביקורת, אלא מאמץ להשיב את השיח הציבורי למסלולו התקין ולהגן על אמון הציבור בנבחרי. משכך, ברי כי אין מדובר בתביעת השתקה.

142. שנית, כפי שפורט בהרחבה לעיל, פעולות המשיב חוסות בבירור תחת החסינות המהותית הקבועה בסעיף 1(א) לחוק החסינות. הפרסום נשוא התביעה שכנגד נעשה בזיקה ישירה למילוי תפקידו של המשיב כחבר כנסת, במסגרת מאבק ציבורי מובהק, ועומד במבחני הסיכון הטבעי, הזיקה

⁹³ חאלד גנאים, מרדכי קרמיצר, בועז שנור דיני לשון הרע - הדין המצוי והדין הרצוי 261 (2019).

⁹⁴ ס' 18(2)(ב) לחוק הגנת הפרטיות.

⁹⁵ ס' 18(2)(ג) לחוק הגנת הפרטיות.

⁹⁶ פרשת וקנין, לעיל ה"ש 15, פס' 3 לפסק הדין של השופט עמית.

והרלוונטיות שנקבעו בפסיקה. נוסף על כך, אין בפסק הדין בפרשת **רגב** כדי לשלול את חסינותו של המשיב וזאת בראש וראשונה משום שהקונסטרוקציה המשפטית בפסק הדין מרוקנת מתוכן את הוראות חוק החסינות ואינה מתיישבת עם תכליתו ופסיקת בית המשפט העליון בנושא חסינות חברי כנסת. יתרה מזאת, היישום המוצע על ידי המערער לפסק הדין בפרשת **רגב** שגוי מהיסוד ונעדר בסיס. אף לו היה מיושם פסק הדין בפרשת **רגב** בענייננו, אין בכך כדי להועיל למערער ולהביא לתוצאה שונה.

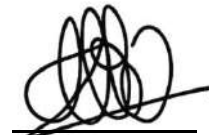
143. למעלה מן הצורך, אף אם תתקבל, על דרך ההנחה בלבד ובלא להסכים לה, הטענה מרחיקת הלכת לפיה לא עומדת למשיב חסינות, אין מנוס מדחיית התביעה שכנגד שהגיש המערער בהיעדר עילה, וזאת משום שהפרסום שעליו מלין המערער אינו מהווה, ולו לכאורה, פגיעה אסורה בפרטיות, וגם אם כן עומדות למשיב ההגנות הקבועות בחוק הגנת הפרטיות.

144. כבילת ידיהם של נבחרי ציבור מלהילחם כראוי באיום הממשי של תיאוריות הקשר לפגיעה בליבת השיטה הדמוקרטית תותיר את הנאבקים עליה חסרי ישע. כדברי הנשיא עמית: "כאשר חלק מהציבור מאמין בקונספירציות שקריות, אזי תמונת המציאות של הציבור אינה אותה תמונה, וחלקים בציבור אינם חיים על אותו מישור עובדתי אלא בעולם מציאות אחר. כך לא ניתן לנהל הליך דמוקרטי אמיתי ומדובר בפגיעה בליבת הדמוקרטיה".⁹⁷

145. לאור האמור, דין הערער – להידחות.


נתנאל פור

ב"כ המשיב


הדר קורנהאוז